

Bu bir xalq qəzetidi

ƏDALƏT

Birinci vitse-prezident

Emma Nikolson ilə görüşüb

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva martın 10-da Böyük Britaniyanın Baş nazirinin Azərbaycan üzrə ticarət elçisi Baronessa Emma Nikolson ilə görüşüb.

Adalet.az xəbər verir ki, əvvəlcə birgə foto çəkdirilib. Görüşdə Azərbaycanla Böyük Britaniya arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasının 30 illiyinin bu il qeyd olunduğu məmnunluqla vurğulanıb.

Sonra ölkələrimiz arasında bir çox sahələrdə əlaqələrin genişləndirilməsi məsələləri müzakirə edilib.

Çavuşoğlu: "Ukrayna ilə Rusiya arasında müzakirə dünyada çox şeyi dəyişə bilər"

"Ukrayna ilə Rusiya arasında müzakirə dünyada çox şeyi dəyişə bilər".

Adalet.az xəbər verir ki, bunu Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu deyib. "Əlbəttə, dünyada toqquşma nöqtələri çoxdur. Mən nə optimistəm, nə də pessimist. Mən realistəm. Bilirik ki, keçmiş toqquşmalar hər an yenidən alovlanıb. Biz bunu Ukraynadakı durumda da bir daha gördük. Unutmaq ki, müharibənin qalibi, sülhün məğlubiyyəti deyildir". - deyə o bildirib.

ZELENSKI KATIBİN GÜNÜNDƏDİ

"Dolu" filmində belə bir yer var. Katib Mərkəzi Komitə ilə danışıq: - Bu camaata silah lazımdır, silah. Həm arvad-uşağını qorusun, həm də şəhəri.

İndi Zelenskiyə silah lazımdır, həm camaatını qorusun, həm də şəhərini.

Almaniya çıxan bir qəzet yazıb ki, nemeslərin Ukraynaya göndirdiyi raketlərin 90 faizi braktı.

Kuleba: "Lavrovun tələbləri kapitulyasiya siyahısına oxşayır"

"Yenə belə bir formatda görüşməyə razıyıq. Hall yolunu axtarmaq istəyirik, bunu məqsəduşğun hesab edirik".

Adalet.az xəbər verir ki, bunu Ukraynanın xarici işlər naziri Dmitro Kuleba Antalyada Türkiyə və Rusiyanın xarici işlər nazirləri Mövlud Çavuşoğlu və Sergey Lavrovla üçtərəfli görüşdən sonra keçirdiyi mətbuat konfransında deyib. "Ruslar müzakirələrə hazır olsalar, mən də buna hazırım. Lavrovun bizdən tələbləri kapitulyasiya siyahısına oxşayır. Bu müharibəni dayandırmalıyıq", - o qeyd edib.

Gündüz İsmayilov

AĞDAMDA SONUNCU AZANIN TARİXÇƏSİ

Bax: səh.3

Azərbaycanda Astarada adında rayon var, təbii ki, rayon varsa icra hakimiyyəti də var. İcra hakimiyyətinin başçısı da var. İcra hakimiyyətinin başçısı varsa, icra hakimiyyətinin başçısının maaşını da icra hakimiyyətinin başçısı alır.

HEÇ DƏ XƏBƏR SEVİNDİRİCİ OLMADI

Yazmışdıq ki, sevindirici xəbərdir dünən Müdafiə Nazirliyindən kimsə tutulmayıb. Amma məlum oldu ki, o qədər də sevindirici xəbər deyil və Müdafiə Nazirliyinin Mənzil İstismar İdarəsinin sabiq rəisi DTX tərəfindən qandırılıb.

ERMƏNİLƏRİN ƏCƏLİ ÇATANDA BUYNUZUNU...

Paşinyan Parisə qardaşının yanına bir bəzi kimi gedəndən sonra ermənilər həm şərhə bəzi, həm də süblənən məramlıların nəzarətində olan ərazilərdən bizim mövqeləri atışa tuturlar. Deyərsən buyuzları geyişir və Dəmir Yumruğa ehtiyacları var. Və yaqın ki görürsən.

FEYK XƏBƏRLƏRDƏN YORULDUQ

Həm Rusiya, həm də Ukrayna mətbuatı dünyaya feyk xəbərlər yayırlar. Biz də uymuşuq bu feyk xəbərlərə. Məsələn, Rusiya deyir ki, Ukraynanın təxminən 3 minə qədər hərbi obyekti vurmuşuq. Ukraynada nə qədər hərbi obyekt var ki?

Ukrayna da deyir ki, Rusiyanın bir belə tankını, toyarasını, hərbi texnikasını məhv etmişik.

Və Mariupolda doğum evinin Rusiya tərəfindən bombardman ediləndən sonra feyk xəbərlər yayırlar. Sonra məlum olur ki, şəkildəki qadın modeldir.

Allah aqlınızı alsın, bir ayı qadın tapa bilmirdiniz? Yəni bu feyk xəbərlər bizləri də iki yerə bölüb - inanmayanlar və inananlar. İnanmayanlar inananları söyür, inananlar da inananları. Rusiya-Ukrayna müharibəsi yaddan çıxıb, biz öz içimizdə savaşıyıq.

Bizim fikrimizcə, Rusiya Ukraynanı tam işğal edəcək, amma bu həm də Rusiyanın sonu və məğlubiyyəti olacaqdır.

Sən kimsə silahla qalib gələ bilsən, amma ruhan ox. Necə ki Əfqanıstanda uduzduq çıxdın, Ukraynadan da elə çıxacaqsan.

Saxavət Məmməd

Bu Zelenski, Putin davası deyil

Bax: səh.4

"İSTİQLAL" ORDENLİ MƏMMƏD ARAZIN DOĞRUDAN DA "NƏÇİLİYİM KİMLİYİMDƏN GƏRƏKLİ İMİŞ"

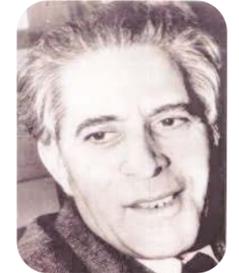
Şerini sizlərə təqdim edirik və görürük ki, doğrudan da şəir nəçiliyi kimliyindən gərəklili imiş.

Vətən mənə oğul desə, nə dərdim Mamır olub qayasında bitirdim.

Çox təəssüf, sən mamır olub qayasında bitdin, Vətən sənə oğul demədi.

MƏMMƏD ARAZ

KİMLİYİM, NƏÇİLİYİM...

Qəfil düşdüm bəd taleyin kəməndinə mən, Axır dönüb bu halımla barışan oldum. Daha tənqid biçinində az itilənən, Daha tərifi xırmanında az daşan oldum. Dib bucaqda belə bükük, Lüləsi donuq, - Hörməyə bağışladım öv tufəngimi. Günün çoxu yuxuludur ev telefonun, Günün çoxu diksinməyir qapı zəngim. Yox, ürəyim, daş qulaqla öteri dərdə, Qəm üstünə sevincini hörməyi bacar. On cərgədən son cərgəyə adlayıb hərdən Görünməyən məqamları görməyi bacar. Öz vaxtında ayırmadın şahini sardan, Az qoşmadın boş xarallər şəhinə dastan. Qaranqışa, siğircinə meyilimi sallam, Ürəyimdə yuva qurmaz köçəri dostlar. Bir də üzüm yalan vədlər cəzirasına, Köpüklərə ip atmağın faydası nəymiş? Bir vəzifə kürsüsünün cazibəsi nə, Bir telefon dəstəyinin ədəsi nəymiş! Mən bu hala gülə bildim, Ağlaya bildim: Əhd-İlqar da "baxarıq"lı, "görək"li imiş; Mən ömrümün aşırımında anlaya bildim: Nəçiliyim kimliyimdən gərəklili imiş...

1981

Bu bir xalq qəzetidi

ƏDALƏT

www.adalet.az

Qurucusu: Adil Minbaşıyev

Gündəlik hüquq qəzeti

Qəzet 1990-cı ilin iyulundan çıxır

№ 10 (5947) 12 mart 2022-ci il

Qiyməti 30 qəpik

Eldar Əzizov icra başçılarına 2 ay vaxt verdi

Bax: səh.2

Aqil ABBAS aqilabbas@rambler.ru

MƏN NİYƏ AĞLADIM?

Sosial şəbəkədə bir video qarşıma çıxdı. Azərbaycanlılar yük maşının arxasında oturub, maşın hərəkət edir, onlara dayanmadan yolda rastlarına çıxan şəxslərə çörək paylayırlar. Çox doğma səhnə idi. Özümü saxlaya bilmədim.

Axırıncı dəfə 93-cü il iyulun 22-də gecə Ağdamda evimizdə atamla bir stəkan çay içib Bakıya yola düşdüm.

Səhər məlum oldu ki, ermənilər Ağdamı işğal edib. Camaat çöllərə dağılıb. Su yox, elektrik yox, camaat da ac-susuz yolların kənarında. Dərhal professor Habil Qurbanovla əlaqə saxladım. Habil də öz dostlarıyla danışırdı. Təxminən 6-7 maşın əzəqlə iyulun 24-də Ağdamda yola düşdük.

Bax: səh.2

YIXILAN SAMAN ÇÖPÜNDƏN, RUSİYA DA NÜVƏ SİLAHINDAN YAPIŞIR

Səhər-səhər rus kanalında veriliş gəldi, ABŞ-ın və Rusiyanın müasir silahları nümayiş etdirilirdi. Xüsusilə də hərbi toyaroları. Təbii ki, ekspertlər qaraçı kimi Rusiyanın hərbi texnikasını daha yüksək qiymətləndirirdilər.

İlahi, insan ağı nəyə qadirdir?

Allahın bir normal minik avtomobilini qayıra bilməyən ruslar necə qüdrətli döyüş toyaroları, ballistik raketlər qayınlılar.

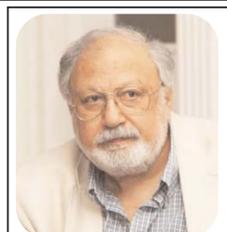
Konserv qabından "Jiquli" düzəldənlər 44 ton ağırlığında yüksək manevrli T-14 tankları düzəldənlər və "Jiquli"ndən də bərk gedir. Sovet vaxtı Allahın qaloşu tapılırdı. Hətta anekdot da düzəlmişdi.

Bir dağ kəndinə elçilər nişan aparır, xonçalar-filanlar. Axsam gəlinin anası qonşulara deyir: - Aaz, hər şey cəhənnəm, bir cüt qaloş götürmüşdülər, paritisi göz çıxarırdı.

Sovet adamlarını öta, yağa, Al-

lahın bir cüt qaloşuna möhtac qoyan dövlət heç demə indiyədək 5400 nüvə bombası qayıdır. Hər biri də ABŞ-ın Xirosimaya atdığı atom bombasından yüz dəfə dəhşətli. Və elə indi də öz insanları normal yaşamaqlarına görə başqa xalqların da normal yaşamasını istəyirlər.

Və dünyanı nüvə silahı ilə təhdid edirlər. Yuxulan samən çöpündən yapışır, Rusiya da nüvə silahından.

Xalq yazıçısı Rüstəm İbrahimbəyov vəfat edib. Bu barədə kinorejissor Tahir Tahiroviç məlumat paylaşıb. O, ötən gün Rusiyanın Moskva şəhərində dünyasını dəyişib. Qeyd edək ki, Rüstəm Məmmədibrahim oğlu İbrahimbəyov 1939-cu il Bakı şəhərində anadan olub. Allah rəhmət eləsin!

MEDIA-da tələbələrle görüş keçirildi

Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondunun dəstəyi və Azərbaycan Tələbə Gənclər Təşkilatları İttifaqının təşkilatlığı ilə həyata keçirilən "Tea Talks" proqramı çərçivəsində növbəti karyera səfəri Azərbaycan Respublikası Media-nın İnkişafı Agentliyinə olub. Adalet.az xəbər verir ki, görüş zamanı tələbələr Agentliyin rəhbəri və əməkdaşları ilə tanış olaraq qurumun fəaliyyəti və media sahəsində həyata keçirilən işlətlər haqqında məlumat əldə ediblər. İnteraktiv formada keçirilən görüşdə tələbələrin Agentliyin layihələri və fəaliyyət istiqamətləri, eyni zamanda media ilə bağlı digər mövzularla əlaqədar sualları cavablandırılıb.

Sonda Agentliyin İcraçı direktoru Əhməd İsmayilov tələbələrə gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb, fəal gənclərin qurumun müxtəlif layihələrində və təcrübə proqramlarında iştirakının nəzərə alınacağını deyib.

Bax: səh.2

Hərbi qulluqçular narkoloji müayinədən keçiriləcək

Şəker Yusifli:

"Bunu Allah götürməz"

Əminliklə, bunu Allah götürməyəcək. Bu qızın anasına qoşulub Allahla gənçirəm. Bunu götürmə gözəl Allahım! Bu bombardmana rəvac verənərin başına daş ələ!

BAYISSI GEDİB MAKRONUN YANINA

Paşinyan uçub Parisə, qardaşının yanına. Bundan ruhlanan sülhməramlıların nəzarəti altında olan ərazilərdən erməni silahlı qüvvələri Goranboyu və Ağcakəndi atışa tutublar.

Amma maa elə gəlir ki, Makron bayissinə deyəcək ki, bəsdir fahişlik elədin, get adam kimi otur yerinə.

Oxucuların nəzərinə

Gələn həftədən "Ədalət" qəzeti həftədə 3 dəfə - 2, 4, 6-cı günlər çap olunacaq.

GÜNÜN LƏTİFƏSİ

Vəli Xramçaylı, Əlisəmid Kür, Akif Əhmədgil babat vürandan sonra oturlur taksiyə, deyirlər sür filan yere. Taksi sürücüsü görür ki, üçü də babatdı. Maşını işə salır, bir on metr gedəndən sonra saxlayır, deyir çatdı.

Vəli Xramçaylı çıxarib taksiyə onluq atır, yenir. Əlisəmid Kür də bir söz demədən taksidən düşür. Akif Əhmədgil arxadan sürücüyə şapalaq vurub deyir.

- Aya, sənə bayaqdan deməyərəm ki, yavaş sür. Az qala üç fahişəni həyatını təhlükəyə atmışdın.

İlham Əliyev Ərdoğanla görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 10-da Ankarada Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla görüşüb.

Adalat.az xəbər verir ki, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Çankaya Köşkündə dövlətimizin başçısını qarşıladı. Prezidentlər birgə foto çəkdirdilər.

Görüşdə Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması və bu sənədin hər iki ölkənin parlamentində təsdiqlənməsi ilə Azərbaycan-Türkiyə qardaşlıq və dostluq münasibətlərinin müttəfiqlik əsasında daha da inkişaf etdiyini vurğulandı. Postmünaqişə dövründə Azərbaycan ilə Ermənistan arasında əlaqələrin normalaşdırılmasının perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı. Həmçinin Zəngazur dəhlizinin açılmasının, onun region üçün yaratdığı perspektivləri, bu xüsusda Qars-Naxçıvan dəmir yolu xəttinin çəkilməsinin əhəmiyyəti qeyd olundu.

Söhbət zamanı 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanmış üçtərəfli Bəyannamə təsbit olunduğu bütün müddəaların Ermənistan tərəfindən icrasının vacibliyi qeyd edildi, Türkiyə və Ermənistan nümayəndə heyətlərinin təmasları mövzusunda müzakirə aparıldı.

Görüşdə Azərbaycan ilə Türkiyə arasında enerji sahəsində əməkdaşlığa toxunuldu, bu xüsusda Cənub Qaz Dəhlizinin uğurla fəaliyyət göstərdiyi qeyd olundu, bu dəhliz vasitəsilə qardaş ölkəyə və Türkiyə ərazisindən keçərək Avropaya qaz təchizatının artırılması imkanları müzakirə edildi, həmçinin İğdır-Naxçıvan qaz xəttinin çəkilməsi və bununla bağlı Azərbaycanın dövlət büdcəsində investisiyanın nəzərdə tutulduğunu vurğulandı.

Söhbət əsasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi barədə fikir mübadiləsi aparıldı.

Hərbi, hərbi texniki, o cümlədən hərbi təlim və tədris sahələrində əməkdaşlığın uğurla davam etdirildiyi bildirildi, qarşılıqlı maraqa doğuran digər məsələlər müzakirə olundu.

Görüşdə Ukraynadakı hadisələrlə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı, Türkiyə və Azərbaycanın, eyni zamanda, Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın müharibənin tezliklə dayandırılması istiqamətindəki şəxsi səyləri yüksək qiymətləndirildi.

Sonda Azərbaycan-Türkiyə müttəfiqlik əlaqələrinin inkişafından bir daha məmnunluq ifadə olundu və Prezident İlham Əliyev Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanı Azərbaycana səfərə dəvət etdi.

Ceyhun Bayramov

ATƏT-in Baş katibi ilə görüşdü

11 mart 2022-ci il tarixində Azərbaycan Respublikası xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Türkiyə Respublikasına işgüzar səfəri çərçivəsində ATƏT-in Baş katibi Helqa Şmid ilə görüşüb.

Bununla bağlı Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi məlumat yayıb.

Görüş zamanı tərəflər Azərbaycan ilə ATƏT arasında ikitərəfli əməkdaşlıq gündəliyinin müxtəlif aspektləri, azad edilmiş ərazilərdə bərpa, yenidənqurma və reintegrasiya prosesləri, habelə regionda baş verən ən son proseslər barədə fikir mübadiləsi aparıblar.

Ceyhun Bayramov həmsəhbətinə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Azərbaycan tərəfindən aparılan yenidənqurma işləri çərçivəsində, xüsusilə ekologiya və ətraf mühitin qorunması sahəsində görülən işlər barədə ətraflı məlumat verib. Nazir, həmçinin üçtərəfli bəyannatların icrası istiqamətində Azərbaycan tərəfindən atılan addımlardan danışıb.

Eyni zamanda, post-münaqişə mərhələsində həyata keçirilən quruculuq və reintegrasiya proseslərində ATƏT-in mümkün iştirakı ətrafında məsələlər müzakirə olundu.

Görüşdə tərəflər, qarşılıqlı maraqa doğuran digər regional və global məsələləri müzakirə ediblər.

Eldar Əzizov icra başçılılarına 2 ay vaxt verdi

Bakı Şəhər icra Hakimiyyətinin (BŞİH) müşavirə keçirilib və icra başçılılarına ciddi xəbərdarlıq edilib.

Bu barədə Adalat.az az-a BŞİH-in Mətbuat Xidmətindən məlumat verilib.

Bakı şəhəri ərazisində qanunsuz tikintilərlə bağlı vəziyyət və bu halların qarşısının alınması məsələləri paytaxt rayonlarının icra hakimiyyəti başçıları və müvafiq təsərrüfat strukturları rəhbərlərini, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi yanında Bakı Şəhər Memarlıq və Şəhərsalma Baş İdarəsi və Fövqəladə Hallar Nazirliyinin nümayəndələrinin iştirakı ilə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətində keçirilən müşavirədə müzakirə edilib.

Müşavirədə çıxış edən Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov martın 3-də Prezident İlham Əliyevin çıxışı zamanı Bakı şəhərində qanunsuz tikintilərlə bağlı tutduğu vəziyyəti və neqativ halların qarşısının alınması ilə bağlı verdiyi tapşırıqlar barədə məlumat verib. Bildirilib ki, son vaxtlarda rayon İcra Hakimiyyəti başçılarına qanunsuz tikintilərlə mübarizə tədbirlərinin gücləndirilməsi ilə bağlı dəfələrlə tapşırıqlar verilib, buna baxmayaraq rayon icra hakimiyyətləri başçıları, onların aparatının məsul əməkdaşları bu vacib məsələni dəmir nəzarətdə saxlamayıb və nəticədə ərazidə qanunsuz tikintilərin artmasına şərait yaranıb.

Müşavirədə paytaxt ərazisində aparılan monitorinq zamanı aşkar edilən qanunsuz tikintilər barədə video film nümayiş etdirilib.

Toplantıda paytaxtda hər bir Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının rayon ərazisindəki bütün məsələlərlə bağlı şəxsi məsuliyyət daşıdıqları vurğulanıb və bildirilib ki, RiH-nin qanunsuz tikintilərə qarşı Bakı Şəhər Memarlıq və Şəhərsalma Baş İdarəsinin Şəhərsalma Nəzarəti şöbəsi ilə birgə fəal əməkdaşlıq etməlidirlər.

Müşavirədə ərazisində daha çox qanunsuz hallara yol verilmiş bəzi İcra Hakimiyyəti başçılılarına ciddi xəbərdarlıq edilib, qanunsuz tikinti halların qarşısının alınması ilə bağlı təcili və təxirəsalınmaz tədbirlərin görülməsi barədə 2 ay müddətində hesabat verilməsi tapşırılıb.

Müşavirədə həmçinin yaz mövsümü ilə əlaqədar şəhərdəki park, istirahət bağları, "Abad məhəllə"lərdə cari təmirlərin aparılması, ağac və yaşıllıqlara qulluq göstərilməsinə nəzarət artırılması ilə bağlı müvafiq tapşırıqlar verilib.

Hərbi qulluqçular narkoloji müayinədən keçiriləcək

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin iclası keçirilib. Komitənin sədri Əhliman Əmiraslanov iclası açaraq bildirdi ki, Azərbaycan Prezidentinin imzası ilə bir zərflə Milli Məclisə daxil olmuş beş qanun layihəsi birinci oxunuşda komitənin müzakirəsinə çıxarıldı. Bunlar "Narkoloji xidmət və nəzarət haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə və "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının dövriyyəsi haqqında", "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" qanunlarında və Azərbaycan Respublikasının 1994-cü il 23 sentyabr tarixli 887 nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Daxili xidmət nizamnaməsi"ndə dəyişiklik edilməsi barədə" iki qanun layihəsi, həmçinin Cinayət, İnzibati Xətalər və Cinayət Prosesual Məcəllələrində dəyişikliklərin edilməsi ilə bağlı daha üç qanun layihəsidir.

Əhliman Əmiraslanov qeyd etdi ki, qanun layihələri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 22 iyul tarixli 1334 nömrəli Sərəncamı qəbul edilən "Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizəyə dair 2019-2024-cü illər üçün Dövlət Programı"na əsasən hazırlanıb.

Sonra qanun layihələrinin təqdim edən Milli Məclis Aparatının Dövlət quruculuğu, inzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin İnzibati qanunvericilik sektorunun müdiri Kamal Paşayeva bildirdi ki, bu 5 qanun layihəsində 2 istiqamətli üzrə dəyişikliklər müəyyən edilib. Belə ki, "Narkoloji xidmət və nəzarət haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsində "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının dövriyyəsi haqqında", "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" qanunlarında və Azərbaycan Respublikasının 1994-cü il 23 sentyabr tarixli 887 nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Daxili xidmət nizamnaməsi"ndə dəyişiklik edilməsi barədə" qanun layihəsində dəyişikliklər

narkomanlığın erkən müəyyən edilməsi və profilaktikası məqsədilə hazırlanıb. Hər iki sonəddə müddəti həqiqi hərbi xidmətə çağırılan şəxslərin, həqiqi hərbi xidmətdə olan hərbi qulluqçuların, bağlaşma əsasında həqiqi hərbi xidmətə könlüü daxil olanların və kadr zabit heyətinə könlüü daxil olanların icbari narkoloji müayinədən keçməsi məsələlərinin hüquqi əsasları müəyyən olunub. Cinayət Məcəlləsində dəyişiklik edilmə

si haqqında, İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında və Cinayət Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihələri narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi məqsədilə hazırlanıb.

Komal Paşayeva məlumat verib ki, Cinayət Məcəlləsində təklif edilən dəyişikliklər əsasən narkotik vasitələrin hesab olunan bitkilərin satış məqsədi olmadan keyli, külli miqdarda, xüsusilə külli miqdarda daşınması, öldürülməsi halları ilə bağlı qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi zərurəti ilə bağlı hazırlanıb. Qeyd edib ki, məcəllənin 234.1-ci maddəsinin dispozisiyasından "şəxsi istehlak miqdarından artıq" sözlərinin "xeyli" sözü ilə, 237.1-ci maddənin dispozisiyasında isə "və ya onları toplama" sözlərinin "və ya yetişdirmə" sözü ilə əvəz edilməsi təklif edilib.

Cinayət Məcəlləsində təklif edilən dəyişikliklər, həmçinin narkotik vasitələri və psixotrop maddələri, onların prekursorlarını satış məqsədilə qanunsuz olaraq öldürmə, saxlama, hazırla

ma ilə bağlı əməllər külli və xüsusilə külli miqdarda törədildikdə, onlara görə sanksiyaların sərbəstləşdirilməsi də nəzərdə tutur. İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsində gəldikdə isə, bildirilib ki, sonəddə satış məqsədi olmadan narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı əməllərin cinayət məsuliyyətinə səbəb olmayan hallarda, yəni az miqdarda törədildikdə inzibati xəta kimi müəyyən edilməsi təklif olub. Cinayət Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (birinci oxunuş) isə narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi sahəsində prosesual normaların təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutur. Qanun layihələrinin müzakirələrində millət vəkilləri İlham Məmmədov, Müşfiq Məmmədli, Sədaqət Vəliyeva, Nizami Səfərov çıxış ediblər. Deputatlar "Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizəyə dair 2019-2024-cü illər üçün Dövlət Programının təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 22 iyul tarixli 1334 nömrəli Sərəncamının tələblərindən irəli gələrək hazırlanmış qanun layihələri ilə bağlı fikirlərini bildiriblər. Onlar qanun layihələrinin narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsinə xidmət etməsinə təqdir ediblər, həmçinin Azərbaycan narkotik vasitələri və psixotrop maddələri internet informasiya ehtiyatlarından istifadə etməklə satılaraq cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsinin dövrün tələbi kimi qiymətləndiriblər.

Səhiyyə komitəsinin üzvləri Kamilo Əliyev, Nəzakət Əliyeva, Əli Quliyev və Anatoliy Rafailovun da iştirak etdiyi iclasda deputatlar yekdilliklə qanun layihələrini birinci oxunuşda baxılmaq üçün Milli Məclisin plenar iclasının müzakirəsinə tövsiyə ediblər.

Nicət Novruzovlu
Parlament müxbiri

Zəfər Amnistiyasının icrası başa çatıb

Zəfər Amnistiyasının icrasının başa çatması ilə bağlı Ədliyyə Nazirliyində mətbuat konfransı keçirilib.

Zəfər günü ilə bağlı qəbul edilən amnistiya aktının 15 450 nəfərə şamil edildiyini qeyd edən Ədliyyə Nazirliyi yanında Cəzaların icrasına nəzarət üzrə müfəttişliyin rəisi Malik Ələkbərov bildirdi ki, onlardan 8626 nəfər cəzadan tam azad edilib: "6490 nəfərin cəza müddəti azaldılıb".

M.Ələkbərov bildirdi ki, Zəfər günü ilə bağlı qəbul edilən amnistiya aktının 15 450 nəfərə şamil edildiyini qeyd edən Ədliyyə Nazirliyi yanında Cəzaların icrasına nəzarət üzrə müfəttişliyin rəisi Malik Ələkbərov bildirdi ki, onlardan 8626 nəfər cəzadan tam azad edilib: "6490 nəfərin cəza müddəti azaldılıb".

M.Ələkbərov bildirdi ki, Zəfər günü ilə bağlı qəbul edilən amnistiya aktının 15 450 nəfərə şamil edildiyini qeyd edən Ədliyyə Nazirliyi yanında Cəzaların icrasına nəzarət üzrə müfəttişliyin rəisi Malik Ələkbərov bildirdi ki, onlardan 8626 nəfər cəzadan tam azad edilib: "6490 nəfərin cəza müddəti azaldılıb".

Nazirlik rəsmisi bildirdi ki, son 2 ildə Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidməti yanında yaradılmış

xüsusi komissiya tərəfindən sonəddə 15 belə şikayət daxil olmuş, onlardan 14-ü araşdırılmaqla nazirliyin rəhbərliyinə moruz edilmişdir (cəmi 19 məhkum buraxılmışdır). Onlardan 5-i Cəzaların icrasına nəzarət üzrə müfəttişlik, 1-i İnsan hüquqları və ictimaiyyətə əlaqələri idarəsi tərəfindən Monitorinq qrupuna göndərilmiş, 1-i prokurorluğun "Qaynar xətt"indən, 6-ı Katiblikdən bilavasitə daxil olmuş, 2-si isə Monitorinq qrupuna məlumat verilməklə Penitensiar xidmət tərəfindən mazu məhkum edilmişdir.

Şikayətlərdən 2-i probasiya, digərləri isə Penitensiar xidmətdə ola-ola olmuşdur: "Araşdırılmalarda bütün şikayətlərin əsaslı olması müəyyən edilmiş, onlardan 6-sı məlum amnistiya aktının təsiri daşınmış düşməyən məhkumlar barəsində, 6-si zərərçəkmiş şəxslərin şikayətləri, 3-ü şikayət daxil olanlarda barəsində amnistiya-

nin tətbiqi ilə bağlı tədbirlər görülmüş məhkumlar barəsində olmuş, 2-i üzrə şikayət daxil olduqdan sonra amnistiyanın tətbiqi ilə bağlı tədbirlər görülmüşdür (məhkumlar barəsində mərhələli şəkildə tədbirlərin görülməsi və həmin şəxslərin amnistiyaya aktının tətbiqindən sonra cəzası azalsada da, 1 ildən çox həbsdə qalacağı nəzərə alınmışdır). Şikayətlərdən biri üzrə aşkar edilmiş pozuntular (məhkumun məcburi müalicəsi ilə bağlı səhiyyə qurumuna davamlı müalicə edilməməsi və amnistiyanın tətbiqi ilə bağlı şikayətdən sonra müalicə olunması) Ağsu rayon icra və probasiya şöbəsinin probasiya üzrə şablonu Moqsəd Cavadlının və şöbə rəisi Emil Əhmədinin diqqətinə çatdırılmışdır.

Azərbaycanda yetkinlik yaşına çatmayan məhkumlar üçün yeni bina inşa olunduğuna qeyd edən A. Sabitovun sözlərinə görə, artıq binanın tikintisi tam başa çatıb: "Bina tam standartlara uyğun inşa edilib. Binada yetkinlik yaşına çatmayan məhkumlara psixoloji xidmətlər üçün də şərait yaradılıb. Yaxın günlərdə bina istifadəyə verilib və yetkinlik yaşına çatmayan məhkumlar yeni binaya köçürülməkdə".

Nicət Novruzovlu

"Avropa Parlamentinin üzvləri özlərini korluğa qoyub" - siyasi şərh

Avropa Parlamentində 635 lehinə səsle "Dağlıq Qarabağda mədəni irsin məhv edilməsi haqqında" qərar qəbul edilib.

Erməni mediasının böyük həvəslə yaydığı məlumata görə, 42 nəfər bütövlüq qəbul, cəmi 2 nəfər isə üzvlərinə qərarın qəbulunu aleyhinə səs verib.

Adalat.az bu qərarın qəbulunu Erməni mediasının böyük həvəslə yaydığı məlumata görə, 42 nəfər bütövlüq qəbul, cəmi 2 nəfər isə üzvlərinə qərarın qəbulunu aleyhinə səs verib.

QAT-ın sədri Akif Nağın sözlərinə görə, Avropa Parlamentinin qəbul etdiyi bu qərarın Azərbaycan qarşı qərəzli mövqeyinin növbəti göstəricisidir. Azərbaycanın qələbəsini həzm edə bilmədiklərinə görə istəyirlər ki, başqa formada təzyiq göstərsinlər. Bu, həm Avrop dövlətlərinin mövqeyidir, həm də erməni lobbisinin fəaliyyətinin nüticəsidir. Bu sonəddə faktlar tamamilə saxtalaşdırılıb. Azərbaycanın tarixi Qarabağda, istərsə də Naxçıvanda hansısa erməni abidəsinin, kilsəsinin dağıdılması ilə bağlı heç bir məlumat, heç bir fakt ortada yoxdur.

Ünvanı yox, o Qarabağda, nə də Naxçıvanda ermənilərə məxsus tarixi, dini abidə olmayıb. Onlar tarixi də saxtalaşdırılıb. Ermənilər bu ərazilərə gəlmədirlər. İki yüz il ərzində nə yaradıblar, ortada yoxdur. Qeyd olunur ki, guya Şuşada kilsələri dağıdıblar. Şuşada onlara

məxsus kilsə olmayıb. Eləcə də digər ərazilərdə. Oradakı kilsələr ya rusların tikdirdiyi, ya da qədim alban kilsələridir. Toəssüf ki, Avropa Parlamentinin üzvləri faktları araşdırmadan bu cür qərəzli qərar qəbul ediblər.

Azərbaycanın mütəxəssisləri, diplomatları aydın şəkildə bu sonəddə hazırlayıb Avropa Parlamentinin qarşısına qoyublar ki, hansı abidəni dağıtmışdır, deyir. Azərbaycan əksinə II Qarabağ müharibəsindən sonra oradakı mədəni irsin bərpası ilə məşğuldur. Mühərribə vaxtı da heç bir abidəni dağıtmayıb. Yəni olmayan şeyi bu formada göstərirlər. Halbuki nə qədər qəbristanlığımız, abidələrimiz ermənilər tərəfindən dağıdıblar, məhv edilib.

İrəvan qədim Azərbaycan şəhəri idi. Orada Azərbaycanın tarixinə aid nə qədər abidə vardı, məscid vardı, hamısını ermənilər dağıdıblar. Onlar bunu görmək istəmirlər. Er-

mənilər 30 il ərzində işğal altında saxladığı torpaqlarda bir dəne də salamat abidə buraxmayıb. Ağdamda bir məscid saxlamışdılar, onu da tövşəyə çevirmişdilər. Faktlar isə ortadadır.

QHT-lər bu barədə işlər görür, paylaşımlar edir, rəsmi şəkildə də addımlar atırlar.

baycan Ermənistanla və ona maliyyə ötürən erməni diasporuna ələ xəncər saplayıb ki, heç bir "ameliyyət" bunu sağaltmağa qadir deyil.

İkincisi, Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ adlı inzibati vahidi yoxdur, bu, dövlətin mövqeyidir. Bu mövqeni məhkəmələndirmək üçün isə

hüquqi tədbir həyata keçirib, Prezident İlham Əliyevin fərmanı ilə Dağlıq Qarabağ inzibati vahidi ləğv edilib.

Azərbaycanın ərazi quruluşunu dövlət özü müəyyən edir, beynəlxalq hüquq isə bunu tanıyır və qarşı çıxıb bilməz, çünki Azərbaycan öz suveren ərazilərini formatı ilə bağlı qərar verir.

Yəni, yaxşı olar ki, Avropa Parlamentini bunu başa düşsün, bu, elə də çətin şey deyil, yox, anlamağad çətinlik çəkməyən, o zaman onlara başqa dərs vermək lazımdır.

30 ildir Azərbaycanın irsini məhv etməyə çalışan ermənilər olub və həyasızcasına hər şeyi erməniləşdirmək üçün fərdidən-qəbıldən çıxıblar. Bunun əyani sübutları da Azərbaycanın işğaldan azad etdiyi ərazilərdə, Avropa Parlamentinin üzvləri isə gördünür ki, özlərini korluğa qoyub həmin yerləri görmək istəmirlər.

Azərbaycan İkinci Qarabağ Müharibəsində nə milli erməniləri atəşə tutub, nə də tarixi abidələri dağıdıb. Şuşa əməliyyatı da bu baxımdan xüsusi hazırlanmışdı - yalnız piyada qoşunlarının potensialı ilə Şuşa azad edildi.

Bu qədar faktı, dəlili görməzdən gəlməyən siyasi baxımdan kor, hüquqi baxımdan yarımcıdır.

Üçüncü, söhbət hansı erməni irsindən gedir? Sual ritorikdir.

Eminqey

Aqil ABBAS

MƏN NİYƏ AĞLADIM?

Sosial şəbəkədə bir video qarşıma çıxdı. Azərbaycanlılar yük maşının arxasında oturub, maşın hərəkət edir, onlara dayanmadan yolda rastlarına çıxan şəxslərə çörək paylayırlar. Çox doğma səhnə idi. Özümün saxlaya bilmədim.

Axırncı dəfə 93-cü il iyulun 22-də gecə Ağdamda evimdə atamla bir stəkan çay içib Bakıya yola düşdüm.

Şəhər məlum oldu ki, ermənilər Ağdamı işğal edib. Camaat çöllərə dağıdıb. Su yox, elektrik yox, camaat da ac-susuz yolların kənarında. Dərhal professor Habil Qurbanovla əlaqə saxladım. Habil də öz dostlarıyla danışıb. Təxminən 6-7 maşın arxaqla iyulun 24-də Ağdamda yola düşdük. Mən də "Azərbayq"la danışıb bir maşın çörək istədim. Dedilər ki, Bakıdan Ağdamda gedəndə çörək xəmirə dö-

nər. Məsləhət bildirdilər ki, onlar Kürdəmirə əlavə 3 ton göndərəcəklər və mən çörəyi oradan götürürəm.

Çörəyin qiymətini, Kürdəmir çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim:

- Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu.

Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdıq Qorvanda. Gətirdiyimiz çörək zavodunun önündə yüzlərlə adam var, hamı çörək gözləyir. Burdan bir maşın çörəyi çıxarmaq çətin məsələdir. Üzümün camaata tutub dedim: "Qardaşlar, bu bir maşın çörəyi ağdamlılara aparıram. Bir anda hamı qapını açdı, camaat cəhəddən ayrıldı. Kövrəklər də oldu. Çatdı

AVROPA PARLAMANTI, GET S...

Avropa Parlamentinin bizim əleyhimizə səs verən, guya biz ermənilərin Qarabağda tarixi abidələrini və məbədlərini dağıdırdıq, deputatları bir sürüsünü, (köpək sürüsü, eşşək ilxısı) bir "KAMAZ" a yığib getirməliyi Qarabağa. Öncə Ağdamda və digər işğal ərazilərində törətdikləri vəhşilikləri göstərməliyik. Nə bir tarixi abidə qalıb, nə də bir müqəddəs məbədimiz. Hətta qəbiristanlığımızdakı ölümlər nəşrləri də çıxarıblar, hətta abidə xəbərimiz yoxdu və qəbiristanlığımızda taxıl ekilib.

Bizim əleyhimizə səs verən deputatların bir sürüsünü yığib getirib əvvəl onların elədiyi vəhşilikləri göstərməliyik, sonra aparmalıyıq təhlükəsizlik nəzarətində olan əsərlərə heç bir nəzarət yoxdur, hər gün ordan ermənilər bizim postları atəşə tuturlar? Ərazilərə, görsünlər biz bir dəne (əslində ermənilərə mənsub olmayan və yaxud ermənilər bu ərazilərə köçürüldükdən sonra tikdikləri) məbəddə və tarixi abidələrə bir zəyan vurmuruşuq, yoxsa yox.

Təbii ki, tapa bilməyəcəklər. Amma bu çoxzüli Avropa Parlamentinin deputatları ermənilərin dağıtdıqları Azərbaycanın tarixi abidələrini və məbədlərini erməni adı ilə dünyaya sırıya bilərlər.

Buna görə də biz sübut etməliyik ki, Qarabağda dağıdılan tarixi abidələr, məbədlər bizə aiddir. Ölməzdir faktlar var. Düzdür, bu faktların onların filan yerinə də deyil. Amma biz bu faktların onların gözünə soxa bilərik.

Adami yandırın nədir? Adımı sənə qoyum, səni yana-yana qoyum. İndi Avropa Parlamenti ermənilərin etdiklərini adını bizə qoyur, bizi yana-yana qoyur. Doğrudurmu, bu parlamentdə bizim həlimizə səs verən 2 nəfərdən başqa, ağıl başında olan adam yoxdur?

Hətta Bakıda erməni kilsəsinin olduğu vəzifədarlar. Və yaxud Dəvəyəndəki (əslində monastırın və ya kilsənin erməni xalqına dəxli yoxdur) kilsəni həmin Avropa Parlamentinin həmin bizim əleyhimizə səs verən deputatlarının gözünə (ayrı cür də oxuya bilərəmiz) soxa bilərik ki, bir Qarabağ ərazisində sülhməramlların nəzarətində olan abidələrimizi ziyarət edə bilərik, amma ermənilər istədikləri yerdə Kəlbəcərdə özlərinə aid etdikləri məbədi ziyarət edə bilərlər.

Mən Avropa Parlamentinin üzvü deyiləm. Bu pisdir, ya yaxşıdır, onu da bilərik. Amma bu Parlamentin üzvü olsaydım, yaqın ki, qalıx orda bütün qarabağlılar kimi əsəbi və hətta söyləşmə danışa bilərdim. Görünür, ələ ona görə bu Parlamentin üzvü deyiləm.

Bu Parlamentin üzvü olsaydım bizim əleyhimizə səs verənləri bir "KAMAZ" a doldurub gətirirdim Azərbaycanca ki, gözəli ilə görsünlər. Buna Qarabağda deyirlər ki, gözü ilə görə it uşağı.

Bizim xarici siyasət idarəmiz Avropadan deputatları və ya nümayəndələrin dəvət edib Azərbaycanca, gəlirlər gözəli ilə görsünlər (gözlərlə görə, ucaştıq, özün başa düşdün də), amma burada bir cür, gedəndən sonra başqa cür danışılır. Bizim də gücümüz çatmır ki, onları bir yerə yığib ağızlarına tapkile döyək ki, ay nəmes uşağı nemes, Allahınız yoxdu, bunu bildik, bas kişiyiniz də yoxdu?

Təbii ki, Allahsız adamın kişiliyi də olmur. Avropa Parlamenti, get s... . Yeni sağ ol.

Elxan Şükürlü

Dada-babası vaxtilə rusa satılmışların övladları

44 günlük Qarabağ savaşında birmənalı yanımızda olan və qələbəmizin əldə edilməsində bizə misilsiz dəstək göstərən qardaş Türkiyə və Pakistan rəsmi şəkildə Qərbin Rusiyaya təbiq etdiyi sanksiyalara qoşulmayacağılarını elan ediblər!

Bu iki ölkəni xüsusən qəbarmışın səbəbsiz deyil: 2020-ci ilin 10 noyabrında Ermənistanla atəşə razılaşması imzalanandan üzübəri, Azərbaycandakı Qərb səbəksiz aramsız olaraq o təbliğatı apardı ki, Türkiyə "Bayraktar"ları, Pakistan nüvə silahı ilə ərxəmdə durmuşdu, prezident İlham Əliyev Rusiya ilə savaşı yola seçməliydə, Türkiyə və Pakistanın iradəsi əleyhinə olaraq Azərbaycanın maraqlarını Rusiyaya satdı və s.

İndi yəni həmin səbəbə və həmin adamlar çox aktiv şəkildə, guya, Ukraynani, Zeleninski müdafiə adı altında Azərbaycan hakimiyyətinə sət təqviyə başlayıblar ki, niyə Əliyev Qərbin yanında yer almır, Rusiyaya qarşı sanksiyalara qoşulmur, Putin əleyhinə qurulumuz ittifaqa dəstək vermirdi və s.

Bunu izləmək istəyənləri isə dərhal sosial şəbəkələrdə təhqir edir, aşağılayırlar.

Baxmayaraq ki, Türkiyənin də, Pakistanın da Rusiyaya qarşı cinahda yer almamasının səbəbini özləri çox yaxşı bilərlər, ancaq yəni də bu mürdar və fitnəkar davranışlarından əl çəkirlər. Dostlar, bilin ki, onları Azərbaycanın maraqların düşündürür və bu çağırışların hamısını arxasında Qərb xüsusi xidmət orqanlarının idarə etdiyi xain bir şəbəkənin məkrli niyyəti yatır: məqsəd cəmiyyətdə hakimiyyətdə inamsızlıq yaradıb, onu etibarsızlaşdırmaq, gözdan salmaq, vətəndaş itaətsizliyi mühtəti yaratmaqla içdə qarışıqlığın düşməsinə nail olmaq, son nəticədə də Azərbaycan ərazisində Qərbin əlində Rusiya və İrana qarşı yeni bir sənəyə, cəbhəyə, savaşı meydanaçısına çevirməkdir!

Qoca Baydenin "Demokratiya Sammiti"ndən sonra bu niyyət daha açıq elan edilib və işin maliyyə təminatı da xeyli artırılıb, çoxu da ona görə həvəslənib.

Baxın, "demokratiya və insan hüquqları uğrunda mübarizə" adı altında təşkilatlanmış, əsasən xarici ölkələrdə məskunlaşmış və saxta profilərlə sosial şəbəkələri hürümçək toru kimi sarmış bu şəbəkənin ilk əsas işi onların mövqeyi ilə razılaşmayan, yalanlarını ifşa edən, cəmiyyəti alternativ fikirlər təqdim edən şəxsləri hədəf seçərək, söylüş-təhqirlərə, kiberhücumlara düşündürməyə geri çəkməyə və onların təzisləri, yönəldirdikləri istiqamət üzrə hərəkətə vadar etməkdir!

Kim bunlar kimi düşüncəyə, Qərb bəşəriyyətin xilaskarı saymırsa, dərhal "ruspərəsi", "rüsbaş" ittihamları ilə təhqirə, aşağılanmaya məruz qəlsin. Halbuki arşdırıldıqda, belli olur ki, çoxunun özü, dada-babası, silsiləsi vaxtilə Rusiyanın əmurdar siyasətçilərinin əlində olublar! Dada-babası vaxtilə rusa satılmışların övladları indi də Qərbin "5-ci kolon" u funksiyası yerinə yetirirlər!

Demokratiyanın ilk şərti - hüquq və əxlaq çərçivəsində ifadə olunan alternativ fikrə dözümlülükdür. İndi bizi fikrimizə görə linç edən bu şəbəkədə yer almışlar sabah hakimiyyətdə gəlsələr, bu ölkəni qan gölünə çevirərlər!

Ölkəmizi bu təhlükələrdən qorumaq üçün onların bu arzusunun qorxaq gözələnə və xain qəlblərində dəfn etmək gərəkdir! Bu xain şəbəkənin sərhədləri, çevrəsi heç vaxt indiki qədər dəqiq görünməmişdir!

Səngərlər bu qədar aydın görünürsə, demək ki, savaşı yaxındadır və qəzəmləndir!

"Hələ də deyirlər ki, Kiyevin küçələri barrikadaya alınıb"

İyul 2010... Soyuq Müharibədən sonra ən böyük casus mübadiləsi Vyanada baş tutdu.

MKİ-nin təyinatı Nyu Yorkdan 10 rusiyalı ilə gəldi.

Rusiya xarici kəşfiyyat xidmətinin SVR təyinatı Moskvadan 4 rusiyalı ilə gəldi.

Onlar bir-birinin ardınca Şveçə və İspaniya enib, yan-yana dayandırlar, casuslar dəyiş-düyiş edildi, müxtəlif istiqamətlərdə təyinatları həyata qaldı.

Rusiyanın verdiyi casuslardan biri də Sergey Skripal idi.

O, Rusiya hərbi kəşfiyyatı QRU-da polkovnik idi. Onun 1995-ci ildən pul müqabilində İngiltərənin xarici kəşfiyyat agentliyi MI6-da işlədiyi, hətta Avropada fəaliyyət göstərən rus casuslarının siyahısında İngiltərəyə satdığı üz çəmişdi.

O, Madriddə hərbi atəşə vəzifəsində çalışarkən saxta ispan kimliyi ilə fəaliyyət göstərən Pablo Miller adlı ingilis casusu tərəfindən işə götürülmüdü. Eyni Pablo Miller başqa bir rus kəşfiyyatçı Litvinenkou işə götürən Britaniya kəşfiyyatçısı idi.

Sergey Skripal 2004-cü ildə cinayət başında həbs edilməmiş və 15 il müddətində azadlıqdan məhrum edilməmişdi.

Casus mübadiləsində sərbəst buraxılaraq İngiltərəyə gətirdi.

2011-ci ildə Solserbi şəhərində ev alıb, orada məskunlaşdı.

Maraqlı hadisələr silsiləsi başladı...

Həyat yoldaşı tamamilə sağlam ikən xərcəngə tutuldu, bir ay sonra öldü.

Oğlunu Sankt-Peterburqda avtomobil vurdu və öldü.

Böyük qarışıq kəşfiyyatçı idi, qəfilənən arıqladı və öldü.

Mübadilədən sonra könara çəkilməkdənsə kəşfiyyat fəaliyyətini davam etdirən Skripal bunun əvəzinə alibi ilə ödəyirdi.

Yalnız qızı sağ qalmışdı.

2018...

Sergey Skripal və qızı Yuliya restoranada nahar edirdilər.

Nahardan sonra parkda gəzintiyə çıxdılar.

Onlar skamyada koma halında tapıldılar.

Huşlarını itirmişdilər, ağızlarından köpük gəlirdi.

Kimyəvi, bioloji və nüvə laboratoriyalarında testlər aparıldı.

Onların Rusiyanın hazırladığı "Noviçok" adlı maddə ilə zəhərləndikləri ortaya çıxdı. Bu zəhər NATO-nun ölkədə olan ən zəhərli qazdan səkkiz dəfə təsirli idi.

Restoranda yedikləri yeməkdə problem olmayıb, sözügedən maddə yasaqçıların evin giriş qapısına səpilib, qapını açmaq bağlayarkən zəhər onların içməsinə işləmiş, bir saatdan sonra öz təsirini göstərmişdi.

Britaniya kəşfiyyatı bu hadisə ilə bağlı Litvinenkoun dosyasını yenidən açdı.

Çünki Sergey Skripalla birlikdə işə götürülən rus kəşfiyyatçı Litvinenko da eyni şəkildə ölüb.

2000-ci ildə Moskvada həbs olunaçağın hiss edən saxta pasportla Türkiyəyə qaçmış, İstanbulda Londona vəmişdi. İngiltərəyə sığınmış və İngiltərəyə vətəndaş olmuşdu.

O, 2006-cı ildə Londonda evində qəfil xəstələnib, xəstəxanaya yerləşdirilib və radiyasiya zəhərlənməsi nəticəsində dünyasını dəyişmişdi.

Dosyeyə baxdırlar, onun bədəninə ölməyəcək dozadan qatı olan polonium-210 adlı radioaktiv maddə tapıldı.

Yeni istifadə edilən maddə eyni deyildi, lakin sui-qəsd işulə cəmiydi.

2006-cı il noyabrın 1-də Arsenal-ÇSKA Moskva matçı oldu, Çempionlar Liqası oyununu idi, bu matçla əlaqədar Londona rusiyalı azarkeşlər gəldi, rus kəşfiyyatı saxta...

ta şəxsiyyət vəsiqələri ilə tənəşçilərin arasında qarışıq, Litvinenkoya yem atmışdılar, guya məlumat sızdıracaqdılar. Litvinenko bu tələyə düşmüşdü, bir barda görmüşdü, Litvinenko forqinə varamadən içkisinə polonium-210 qatmışdılar, otelin foyesində söhbəti davam etmiş və çayına da bu maddədən tökmüşdülər.

***

Litvinenkoun dosyesi ilə tanış olduqdan sonra Skripalın sürpriz şəkildə dünyasını dəyişən həyat yoldaşının məzarı açıldı və meyit müayinəsi aparıldı.

Qadının cəsədində "Noviçok" və ya "Polonium-210" maddəsinin olub-olmaması araşdırılsa da, yarılmanın notisi mətbuatla açıqlanmayıb.

***

Skripal və qızı ölmədi. Müalicə ilə sağ qaldılar. Sağaldıqdan sonra onlar dindirildilər.

Onlar heç bir şübhəli hadisə görməmişdilər, sui-qəsd günü heç kimlə görüşməmişdilər, heç kimlə əlaqə saxlamamışdılar.

***

İzləmə nəticəsində Aleksandr Petrov, Ruslan Borisovun adları ortaya çıxdı.

Onlar bu şəxsiyyətlərlə London Gatwick hava limanına gəliblər, guya turist olublar, sui-qəsd günü Solserbi şəhərinə safir ediblər.

Halbuki onlar Rusiya hərbi kəşfiyyatı idarəsi olan QRU-nun zabitləri idilər.

Onların əsl adları Aleksandr Mişkin və Anatoli Çepiya idi.

Üç il əvvəl onlar təsirli kimi yenidən sərbəst idilər. Çexiyadakı arsenalın partladılmasında gör məsuliyət daşıyırdılar.

Onlar zəhərli maddəni ötrüşsəndə İngiltərəyə gətirib, Skripalın evinin qapısına töküüb, Londona qaçıb və həmin gün axşam saat 22-də Hitru hava limanından Moskvaya yola düşüblər.

Komandanın üçüncü üzvü, QRU-nun sui-qəsd bölməsinin generalı Denis Sergeev turist kimi gəlmişdi, üçü birlikdə Londona götürmüşdülər, lakin Sergey sui-qəsd baş verdiyi Dövlətşəhəri ölməmişdi. sui-qəsd günü Moskvaya qayıtmışdı.

Sergeev iki il əvvəl Sofiyada bolqar silah satıcısı Emilian Gereve eyni zərərli işulə ilə sui-qəsd həyata keçirmişdi.

Skripal sui-qəsdində istifadə edilən və içində Novičok olan ötrüşsəni sui-qəsdədən 3 ay sonra 15 kilometr uzaqlıqda Amesburydə yol könarına atılmış tapıldı. Ötrüş tapıldığı zaman edən qadın ondan istifadə etdi və öldü.

Təbii ki, Rusiya heç bir ittihamı qəbul etmədi, amma... Skripalın sui-qəsdinə görə ABŞ və İngiltərə başda olmaqla 23 NATO üzvü, Avropa İttifaqına üzv 16 ölkə iş ortaq mövqə nümayiş etdirdi.

Rusiya diplomatları ölkədən çıxarıldı.

***

Bütün casusluq məsələləri ört-basdır ediblər, Skripal hadisəsinin bu qədər böyüdülməsi və Rusiyanın dünya miqyasında deportasiya maraqlı idi.

Dünya üzrə 153 rus diplomatı ölkədən çıxarıldı.

***

Bütün casusluq məsələləri ört-basdır ediblər, Skripal hadisəsinin bu qədər böyüdülməsi və Rusiyanın dünya miqyasında deportasiya maraqlı idi.

Çünki... Həmin vaxt "Şimal axını 2" üzrə son danışıqlar gedirdi.

Bu, Rusiyanın başlayacağı və Baltik dənizi vasitəsilə Almaniyaya birlişdiriləcək təbii qaz kəməri idi.

Finlandiya və İsveç Rusiyaya icazə verməli idi.

Skripal bəhrənə başlayanda Finlandiya və İsveç rus diplomatlarını ölkədən çıxarmalı idilər və "Şimal axını 2" layihəsi müvəqqəti olaraq donduruldu.

Dilimizə uyğunlaşdıran: Eminquey

Yilmaz Özdi

Anna...

Atası QQB casusu idi. O, Rusiya Xalqlar Dostluğu Universitetində iqtisadiyyat üzrə təhsil alıb.

(Bu universitetin adı məlum deyil, lakin Çağqal Karlos kimi tanınan İliç Ramirez Sañes, İrənin dini lideri Əli Xanmehi, Fələstin prezidenti Mahmud Abbas, Nikaragua prezidenti Daniel Orteqa, Mərkəzi Afrika, Namibiya, Çad prezidenti bu universiteti bitirib).

O, xüsusən dil hazırlığı almışdı. O, ingilis, alman və fransız dillərini doğma dili səviyyəsində bildirdi.

21 yaşında Londona köçmüşdü. O, özünü qadın düşküni hesab edən və rus qızlarını onun yarasızlığına dözə bilməyəcəyini düşünən Aleks Çapmanla evlənərək Britaniya vətəndaşı olmuşdu.

Bir müddət banklarda işləmişdi.

2005-ci ildə Çapmandan boşandı, ingilis pasportu ilə ABŞ-a köçdü, 2006-cı ildə Nyu-Yorkda daşınmaz əmlak şirkəti qurdu, cəmi 24 yaşında idi, milyonlarla dollarla oynayırdı, 50 nəfər onunla işləyirdi.

O, qırımtı saçları və uzun ayaqları ilə alimni özlərinə parışan edirdi. Vəll-səri partiyalarının ulduzu idi.

2010-cu ildə həyatının səhivini etdi... Saxta pasport düzəltməkdən üçün Rusiya konsulluğunda bir məmurla görüşdü.

O belə sandı.

Lakin tanış olduğu şəxs özünü Rusiya konsulu kimi göstərən FTB agenti idi.

Anna deşifrə edilməmişdi. O, casusluğa görə həbs edildi.

Anna ilə birlikdə daha doqquz rus casusu tutuldu.

Comi beş qadın və beş kişi.

Lidiya, Natalya, Yelena, Vladimir, Mixail, Andrey... Bunlar onların əsl adları idi, lakin Amerika adları olan saxta şəxsiyyət vəsiqələrinə istifadə edirdilər. Onların bəziləri bir-biri ilə evlənmiş, ar-avad olmuş, uşaqlar olmuş, adi amerikalı ailələr kimi yaşamış, hətta qonşular tərəfindən "Amerika milətçisi" kimi tanınmış, akademiklər, sənayeçilərinə təməssül olmuş, bəziləri maliyyə, bəziləri iş texnologiyası şirkətlərində işləyirmiş.

Onların bəziləri 1990-cı ildən ABŞ-da yaşayıb, 20 il amerikalı kimi tanınmışdılar.

***

Onlar əslində 11 nəfər idilər. Bu 10 nəfərin lideri və əlaqələr yaradandı Pavel Kapustin idi, polkovnik idi, ABŞ-a saxta şəxsiyyətə girib-çıxardı, daşınmaz əmlak və ya məlumat almaq lazım olanda çəndəndəki nağd pulu götürən də o idi. Rus casus şəbəkəsinin çökdürməklə üçün əmr gələn zaman Kiprdə rum kəsimində idi. Qaçarkən Larnaka hava limanında həbs edildi, amma FTB-nin belə gicici çatmadı. Rumlar kafəlat ədə ilə onu sərbəst buraxdılar, Pavel qeybə çəkildi.

Moskva öz adamlarını əsirgəmədi.

Tarixin ən böyük casus mübadilələrindən biri edildi.

ABŞ bu 10 rus casusunu verdi. Bunun müqabilində Rusiya Qərb ölkələrinə işləyən dörd rusiyalı verdi.

İqor, Sergey, Aleksandr, Gennadi...

Bəziləri nüvə alimi, bəziləri kəşfiyyatçı, bəziləri Böyük Britaniyaya məlumat sızdırın, bəziləri CIA adından fəaliyyət göstərən, hamısı köstəbək idi, müxtəlif dövrlərdə yaxalandılar və həbs olundular, bəziləri 18 il, bəziləri isə 7 il həbs cəzasına məhkum edildilər.

...Şuşa işğaldan azad edildikdən sonra "Qazi Qarabağ azanı" yenidən yada düşdü. Ötən il Şuşada "Yuxarı Gövhər ağa" məscidində hansı azanın verilməsi soruşulanda israrla bu azanın səsləndirilməsini tövsiyə etdik. Bu günlərdə isə Müdafiə Nazirliyi tərəfindən "Qazi Qarabağ azanı"nın Xocalı soyqırımının ildönümündə Şuşada üzvi Xankəndinə tərəf və Ağdamda Xocalıya sən səsgücləndiricilərlə verildi. Sağ olsunlar, Müdafiə Nazirliyi bunu indi də davam etdirir.

30 ildən sonra "Qarabağ azanı"nın yenidən eşidən ermənilərin nələr hiss etdiklərini təsəvvür etmək çətin deyil. Amma yəni də bu azana etiraz edənlər tapıldı. Sosial şəbəkələrdə "Ermənilərə azan verilməsinin mənası nədir? Onları İslama dəvət edirik? Bu, İrən azanıdır" kimi absurd fikirlərlə qarşılaşdıq. Qəribədir, bunu deyənlər bəzi "İlahiyyətçilər"dir. Anlamırıam, bu nəyin nəticəsidir: cahilliyin yoxsa antinilliliyin?!

...Mənə görə, "Qazi Qarabağ azanı" işğaldan azad edilən zaman qəhrəman əsgərimizin Şuşada oxuduğu azan qədər müqəddəsdir. Və əminəm ki, bu müqəddəs səda tezliklə Xocalıdan da ucalacaqdır!

Gündüz İsmayilov

AĞDAMDA SONUNCU AZANIN TARİXÇƏSİ

Dini Qurumlarla iş üzrə Dövlət Komitəsində işə başlayan dan sonra təsadüfən "Axundov bağı"nda "525"ndən tanışım Vahid Qazi ilə rastlaşdım. İlini dəqiq xatırlamıram, görə ki, 2007 ya da 2008-ci il idi. Vahid Qazi dedi ki, onda işğaldan əvvəl Ağdam məscidində verilmis azanın səs yazısı var. Sağ olsun, həmin səs yazısını mənə göndərdi. Məmmə o dövrdə bəzi səbəblərdən azanla bağlı nasa etmək mümkün olmadı. İş ələ gətirdi ki, belə bir imkan 2012-ci ildə yarandı, Dini Qurumlarla iş üzrə Dövlət Komitəsi "Qazi Qarabağ azanı" adlı layihəyə başladı.

Vaxtı ilə Ağdam məscidində verilmis azanın "Qazi Qarabağ azanı" adlandırılması təsadüfi deyildi. Bu azan Ağdam işğal edilən gündə Cümə məscidindən verilmis, çox hadisələr şahidlik etmişdi. Onun sədaləri altında minlərlə əsgərimiz şəhid olmuş, Ağdam məscidində həmin şəhidlərin və Xocalı soyqırımı qurbanlarının nəşi yuyulub kəfənlənmiş, dəfn olunmuşdu.

Bələliklə, "Qazi Qarabağ azanı" layihəsi çərçivəsində görülməli işlər müəyyənləşdi, rəhbərliyə məruzə olundu, razılıq alındı. Plan əsasən, 2013-cü ildə Xocalı soyqırımının il dönümü ərəfəsində cümə günü müsəlman ölkələrinin məscidlərində "Qazi Qarabağ azanı" verilməli, xütbə və moizələrdə Xocalı faciəsinin danışılacağı, nəticədə möminlər bu azan vasitəsilə həm bizim Qarabağ dərdivimizdən, həm də erməni vəhşilliyindən aqah olacaqdılar.

Qısa vaxtda müsəlman ölkələrinin əksəriyyətinə məktublar göndərildi. Amma həmişəki kimi qardaş Türkiyə və Pakistandan başqa xahişimizə müsbət yanaşan olmadı. Çox çalışdı ki, bu azan qonşu İranda, özəlliklə Təbrizdə verilsin, ancaq bacarmadıq, daha doğrusu, irəlilə hamkarlarımızı razı sala bilmədik.

Türkiyə Diyarət İşləri Başqanlığı cümə günü ölkə üzrə bütün məscidlərdə Xocalı soyqırımı ilə bağlı xütbə və dualar oxunmasına qərar verdi. Eyni zamanda, Ankaranın tarixi məscidlərindən olan "Hacı Bayram Vəli" cəmişində Diyarət İşləri Başqanının müavini, professor Hasan Kamil Yılmazın və mənim iştirakımla "Qazi Qarabağ azanı"nın təqdimatı keçirildi. Minbərdə Xocalıdan danışarkən Kamil xocanın kövrəlməsini, tədbirin sonunda möminlərin Xocalı və Qarabağ üçün necə ucaadan dua etməsini xatırladıqca indi də tüklərim biz-biz durur!

Etiraf edim ki, Türkiyədən fərqli olaraq ölkəmizdə "Qazi Qarabağ azanı"nın təqdimatı o qədər də asan olmadı. İlkən olaraq bir neçə məsciddə bu azan verilmək indiki kimi qulp qoyanlar tapıldı. Bəziləri dedi ki, "bu, azana yox, müğama oxşayıb, müəzzin düzgün oxumur, sözləri səhv tələffüz edir". Bəziləri də özlərini "müdrük" göstərərək iddia etdi ki, "bu, işə azanıdır, sünni məscidlərində verilmə, narazılıq yaranacaq".

Bir qismi də özünü din bilicisi kimi təqdim edib "Qarabağ azanı" nə deməkdir? Məgər "İstanbul azanı", "Tehran azanı", "Mədinə azanı" var ki, "Qarabağ azanı" da olsun?" dedi.

Səbr etdik, dözdük, hər kəsə izah etməyə çalışdıq. Cavab verdik ki, "doğrudur, "İstanbul azanı", "Tehran azanı", "Mədinə azanı" olmur, azan eynidir, ancaq "boğaz"lar fərqlidir. Bu baxımdan Tehranda, Mədinədə, Qarabağda, İstanbulda oxunan azanlar fərqlənəməyib. O, da doğrudur ki, "Qazi Qarabağ azanı"nda qıraət, tələffüz xətaları var. Üstəlik, o, "Zəmin-xare" müğamı üstündə oxunub. Amma bütün hallarda bu, təkcə azan deyil, bizi Qarabağa, savaşa çağırın bir nidadır! "

İzləha da kifayətlənmədik. Azanı oxumuş Hafiz Sədrzadəni axtarıb tapdıq. Məlum oldu ki, bu azan Ağdam məscidi ilə yanaşı, işğala qədər Şuşa məscidində də verilmmiş. Hafiz Sədrzadənin atası uzun illər Ağdam məscidində axund kimi çalışıb, Nuru Paşa ilə görüşüb, vətənpərvər din xadimi kimi tanınıb. Vaxtı ilə Şuşa Musiqi Texnikumunda dərs demiş Hafiz Sədrzadə məcburi köçkün kimi Pirsəğidəki "Qızılcıq" sanatoriyasında məskunlaşmışdı.

Faiq QISMƏTOĞLU
faiqqismetoqlu@box.az

Bəlkə kasıbların da...

...İndiki dövrdə elə bir adam yoxdur ki, xəstəxanaya, həkimə yolu düşməsin. Elə ki, xəstəxanaya, həkimə yolun düşdü, bax, sənə nə az, nə çox min manata yaxın pul lazım olaçaq. Hər hansı dövlət xəstəxanasına gedirsən, təbii ki, orda da səni kimisə gül-çüclə qarşılama və pulsuz müayinə, müalicə olmur. Hətta elə müayinələr var ki, dövlət xəstəxanalarında onu həyata keçirmirlər. Həkimlər deyir ki, gərəkdir filan müayinəni və analizləri özəl xəstəxanada elətdirəsin. Çünki oradakı avadanlıqlar və cihazlar daha dəqiq göstərir. Bəli, bu, həqiqətdir deyə bilərsiniz. Özəl xəstəxanalarda ən bahalı aparatlar və avadanlıqlar qarışıdır. Hətta bu avadanlıqların qiyməti yüz minlərlə ödənilir.

Təbii ki, özəl xəstəxanaları da qınamaq mümkün deyil. Çünki onlar xəstəxananın binasından tutmuş avadanlıqlarına və əməkdaşlarına qədər bütün pulları və vəsaitləri özləri ödəyir. Aydın ki, özəl xəstəxanada da hər adam açmağa bilər. Daha doğrusu, ölkəmizdə 7-8 məşhur özəl xəstəxana var ki, onların da arxasında çox imkanlı adamlar durur. Əlbəttə, bal tutan barmaq yalayır.

...Və heç kim deyə bilməz ki, özəl xəstəxanaların təsisçiləri və sahibləri pul qazanmasınlar. Bayaq dedik axı, onlar bu xəstəxanaların fəaliyyət göstərməsi üçün milyonlarla manat pul xərcləyirlər. Bunu gizlətmək olmaz...

Amma gəlin onunla razılaşaq ki, bizdə özəl xəstəxanalar da müayinə və müalicələr çox bahadır. Məsələn, İranda özəl xəstəxanada MRT elətdirəndə, onun qiyməti 30-40 manat arasındadır. Bizdə isə 140 manatdan aşağı deyil. Hələ elə müayinələr var ki, 250 manat və daha baha qiymətdir. Hər gün özəl xəstəxanalara müayinə üçün minlərlə insan müraciət edir. Bu müraciət edənin arasında təbii ki, imkanlı adamlar çox olsa da, kasıblar da var. Və ikincisi də bəzi insafsız həkimlər lazım oldu, olmadı, kasıb adamlara həddindən çox analizlər verilməsini tələb edir. Bu analizlər də 5 manat deyil, 10 manat deyil. Elə ki, müalicələr başladı, analizlər verildi, ən azından adama 300-400 manat pul lazım olur. Həmin pulu da kasıb adamlar tapmaqda çətinlik çəkir və çox vaxt da imkansızlıq üzündən nə müayinədən keçir, nə də qan analizləri verir. Bax, belə olanda da istər-istəməz həmin xəstələrin olan qalan ümidi də qırılır.

Bayaq dedik axı, bizdə özəl xəstəxanalarda müayinə və müalicələr qonşu İranda müqayisədə çox yüksəkdir. Özəl xəstəxanaların birində işləyən vıdcanlı bir həkim dedi ki, qiymətlərin endirilməsi ilə bağlı mən baş həkimə təkliflərimi verdim, o isə sifətinə turşudur dedi ki, kasıb-kusubun dərdini çəkmək biza qalıb?! Görürsünüzmü, həmin xəstəxananın sahibi necə düşündür? Amma bilir ki, bir imkansız, bir kasıba güzəşt etmək, əl tutmaq çox səvab bir işdir. Üstəlik də onun müzakətini Allah nə vaxtsa verəcək.

Koronavirusun tüğyan etdiyi vaxtda özəl xəstəxanalara analiz vermək üçün minlərlə adam müraciət etdi. Və özəl xəstəxanalar da bu test analizlərini 80-100 manatdan aşağı elətdirdilər. İmkansız adamlar isə dövlət hesabına analiz verib nəticəni bir həftə və daha çox gözləməli oldular. Hansı ki, nəticə bilinəndə ya həmin xəstənin vəziyyəti ağırlaşdı, ya da müalicə olub sağaldı.

Ümumiyyətlə, bizim fikrimizcə, ölkənin çətin vəziyyətində özəl xəstəxanalar da qiymətdə endirilməli, imkansız və kasıb adamlara əl tutmalıdır. Heç olmasa, bir dəfə bu kasıblar haqqında da düşünmək lazımdır. Bunun özü hardasa mərhəmət, məhəbbət, həm də Allaha yaxınlıq deməkdir. Amma təəssüf ki, bizim özəl klinikalar barəsində bu mərhəmət, məhəbbət hissi demək mümkün deyil. Çünki hələ indiyə qədər görməmişik ki, bir özəl klinikə kimisə müftə-müsəllim müalicə eləsin.

Əlbəttə, həmin klinikaların öz fəaliyyətləri var və qanun çərçivəsində də işləyirlər. Ancaq sadəcə olaraq bizim dediyimiz məsələlər sırf mərhəmət, insanlıq və humanizm tələblərin üstündə qurulub və heç kim də hansısa özəl klinikanı məcbur edə bilməz ki, sən filankəsi pulsuz müalicə elə.

Bir qədar də dərmanlar barəsində söhbət açmaq istəyirik. Bizim məmləkətimizdə dava-dərmanlar başqa ölkələrə nisbətən çox baha qiymətə satılır, keyfiyyətdən isə danışmağa dəyməz. Ona görə də imkanlı adamlar həmin dava-dərmanları ya Alman aptekindən, ya da İstanbul aptekindən alırlar. Bilirlər ki, baha olsa da keyfiyyətlidir.

Mənim yaxın qohumum 100 manat civarında bir dərmana pul verib onu qəbul edir. Amma vəziyyəti yaxşılaşmaq əvəzinə daha da ağırlaşır. Türkiyədə yaşayan qohumlarımdan biri deyir ki, o dərmanın adını göndər biza, əlaqə saxla verək. Onlar da dərmanı Türkiyədən 15 manata alırlar və göndərirlər həmin xəstəyə. O da dərmanı qəbul edəndən sonra vəziyyəti normallaşır.

Çox qəribə de olsa deyəcəyik, bizdə elə dərmanlar var ki, hər aptek onu müxtəlif qiymətə satır. Məsələn, bir dərman aptekdə 10 manata, başqa bir aptekdə 12 manata, digərində isə 14 manata satılır. Aptekdən də bizə bildirirlər ki, biza dərmanlar depodan verilir, biz də onun üstünə müəyyən faiz qoyub satırıq. Əcəb, bu necə dərman satışıdır ki, dövlət apteklərində onu müxtəlif qiymətə satılır? Bəs, Tarif Şurası vahid qiymət müəyyənləşdirməyib?! Görünür, elə dərmanlar var ki, onun qiymətini hələ də Tarif Şurası dəqiqləşdirməyib. Ona görə də hər aptek onu müxtəlif qiymətə satır.

Sözümüzün canı odur ki, həm özəl klinikalar, həm də apteklər qanun çərçivəsində fəaliyyət göstərir. Amma bu qanunlar bəzən pozulanda istər-istəməz insanlar bundan narahat olur və çıxış yolu arayıb-axtarırlar. O çıxış yolunu nə qədər axtarsalar da kasıb və imkansız adamlar tapdı bilmirlər ki, bilmirlər. Çünki qanunda belə bir şey yoxdur ki, hansısa özəl bir klinikə və aptek imkansız adama endirim eləsin və ona xidmət göstərsin.

Bir var yazılmış qanun, bir də var yazılmamış qanun. Düzü, yazılmış qanunla imkansız adama kömək etmək nəzərdə tutulmur. Amma yazılmamış qanunda bunlar həyata keçirə bilərlər. Ən azından bu addımı atan özəl klinikə insanların mərhəmətini və Allahın sevgisini qazana bilər. Gəlin, bu mərhəməti, bu sevgini o kasıblardan, o imkansızlardan əsirgəməyin! Bilirsiniz, bu Allaha nə qədər xoş gedər?!

Rusiya Avropa Şurasından küsdü

"Bir-birinizdən istədiyiniz qədər zövq ala bilərsiniz, lakin Rusiyasız"

Rusiya xarici işlər nazirliyinin bəyanatında bildirilir ki, "Moskva NATO və Avropa İttifaqının meydanına çevrilmiş Avropa Şurasında iştirak etməyəcək: bir-birinizdən nə qədər istəyirsiniz zövq alın, lakin Rusiyasız".

"Rusiyaya dost olmayan Avropa İttifaqı dövlətləri və NATO, Avropa Şurasının nazirlik Komitəsindəki mütləq çoxluqlardan sui-istifadə edərək, Şuranın tutmalı olduğu xətti pozmaqda davam edirlər"- deyir Rusiya XİN-nin bəyanatında bildirilir.

Daha sonra bəyanatda əlavə olunur ki, "Vəziyyət geridönməz hala gəlir Rusiya Qərbin kollektiv surətində ABŞ -in təsiri ilə "əsas qaydalarda qayda-qanun" yaratmaq cəhdləri ilə dağıdıcı hərəkatlarında iştirak etmək niyyətində deyil".

"Rusiya nətocalarını və onların ardınca gədən Avropa İttifaqının diqtəsi ilə fəaliyyət göstərən Avropa Şurasında iştirak etməyəcək. Bir -birinizdən istədiyiniz qədər zövq ala bilərsiniz, lakin Rusiyasız"- deyir Rusiya XİN-nin bəyanatının sonunda bildirilir.

Rüstəm Hacıyev

Biz niyə iş görə bilmirik?

Sovet dönəmində

Başqa millətlər heç vaxt xeyrini özlərinə verməzlər. Ən azından çalışırlar ki, məhsulun mayası da, xeyri də özlərinə qalsın. El dilində desək, qazanın içi də, çölü də onların olmalıdır. Amma biz isə çox vaxt özümüzdən əlavə özlərimizə daha yaxşı gün ağlayırıq. Bir az ətalət, bir az tənbəllik bizi basır və fikirləşirik ki, eşi, bu işi görsek aləm bir-birinə qarışar. Yeni biz işi yox, iş biçim axırıma çıxar. Elə ona görə də bir çox işlərimiz dünyə düşüb, düz 30 ildir ki, bir çıxış yolu tapa bilmirik.

Bizim məmləkət qədar varlı və zəngin ölkələr azdır. Allah torpağın altında da, üstündə də bizə başqaçılardan fərqli olaraq hər şey verib. Amma onu da qeyd edək ki, bu 30 ildə iqtisadiyyatımız sürətlə inkişaf edib, Azərbaycan iqtisadi və hərbi cəhətdən çox güclənib. Bunu bir daha biz 44 günlük Böyük Qarabağ savaşında gördük.

Biz iqtisadçı deyilik. Amma Məşədi İbadın sözü olmasın, "Tarixi Nadir"i yarisinə qədər də oxumasaq da digər kitablara və elmlərə az-çox bələdçiyimiz var. Yeni biz istəsək, ölkəmizin iqtisadi qüdrətini daha da möhkəmləndirə bilərik və daha da güclü ola-riq. Təbii ki, bu istiqamətdə ciddi addımlar da atılır. Ancaq bu addımlar nədənsə ləngdir.

Ölkəmizdə pambıq, yun, barama, dəri istehsal olunur

ve bunların da həcmi çox böyükdür. Xammal ölkəsi kimi tanınmaq lazımdır. Və bizdən də o pambığı, yun, baramanı və dəri

çox ucuz qiymətə alırlar. Heç yunu almaq istəyən yoxdu.

Təbii ki, bu qədar zəngin sərvətin içində biz özümü nə pambıqdan, nə yundan, nə baramadan, nə də dəridən məhsul istehsal etmirik. Elə on xə da bizim məhsullara gözü düşənlər əcnəbiləridir. Amma çox nahaq yerə...

həmin xammallarla işləyən çoxlu sayda fabriklər, zavodlar və istehsalat sahələri vardır. Düzü, indi həmin istehsalat sahələrini birdən-birə qurmaq və məhsul istehsal etmək elə də asan deyil. Bu prosesdə dövlətlə yanaşı, ayrı-ayrı iş adamları, sahibkarlar sərmayə qoymalı, yerli istehsalat inkişaf etdirmək üçün çıxış yolları arayıb-axtarmalıdır. Ölkəyə lap balaca da olsa, yeni texnika və avadanlıqlar gətirilməli, müasir texnologiyaya uyğun istehsalat sahələri qurulmalı, pambıq, yun, dəri, baramadan keyfiyyətli məhsullar istehsal etmək olar.

Məmləkətimizdə qeyri-neft sektorunu inkişaf etdirməyin vaxtı çoxdan çatıb. Düzü, bu gün neftdən ölkəmizə yüksək mənfəət gəlir və dünya bazarında neftin bir baryelin qiyməti 130 dollara çatıb. Aydın ki, neftin qiymətinin qalxması digər sahələrin inkişaf etdirilməsinə münbit şərait yaradır. Vaxtilə ölkəmizdə pambıq, yun, ipək parçalar çox məşhur idi. Və bununla yanaşı, o fabriklər və zavodlarda, istehsalat sahələrində minlərlə insan işləyirdi.

Aydın ki, birdən-birə iri istehsalat sahələrini də açmaq mümkün deyil. Ancaq təcrid xirdə istehsalat sahələrindən başlayıb iri fabriklərə qədər müəyyən addımları atmaq mümkündür. Bu isə o deməkdir ki, gələcəkdə öz xammalımız əsasında xarici ölkələrdən asılı olma-yaraq keyfiyyətli məhsul istehsal edə bilərik. Keyfiyyətli məhsul istehsal etmək üçün yeni texnologiyaları ölkəyə gətirmək və bunun da əsasında adını çəkdiyimiz xammallardan məhsul hazırlamaq bir o qədər də çətin olmaz.

Uzun illərdə Azərbaycanda yunu alan yoxdur, ayrı-ayrı sahibkarlar qoyun qırımından sonra həmin yunların əllərində qaldığını deyirlər. Onlar üçün bir bazar yoxdur ki, heç olmasa xammal şəklində o yunları sata bilsinlər. Son vaxtlar eşitməmişik ki, hansısa xarici ölkədən bizdə istehsal olunmuş yunu almaq istəyən şirkətlər var. Və onların da tələbi budur ki, həmin yunlar yüksək keyfiyyətli olmalıdır. Heç kimsə sifr deyil ki, dünya bazarında yundan istehsal olunmuş məhsullar daha baha qiymətə satılır. Bu isə o deməkdir ki, əgər həmin məhsulları ayrı-ayrı sahibkar-

lar xaricə sata bilsə, yaxud da istehsalat sahələri açıb yundan məhsul istehsal edəsə, bu istər-istəməz həm ölkəmizin büdcəsinə xeyir gətirər, həm də nə qədər insanı yeni iş yerli ilə təmin edilməsinə zəmin yaradar. Şübhə-

siz ki, bu cür addımların atılması dövlətimizin, ölkəmizin iqtisadi qüdrətini daha da gücləndirir.

Və bir çox ölkələr

gəlib bizdən ucuz qiymətə pambıq, barama, yun, dəri alıb aparıb istehsal etməklə qaz vurub qazan doldurmuşdular. Görünən odur ki, ölkəmizin iqtisadiyyatı çox zəngindir. Sadəcə olaraq öz yerli xammallarından yerli istehsalat yaratmaqla dünya bazarına da çıxmaq olar. Bunun da əsas şərtlərindən biri yeni istehsal sahələrinin açılması, müasir texnologiyaların gətirilməsi və keyfiyyətli məhsul istehsal edilməsidir.

Düzü, Sovet dövründə Bakıda istehsal olunan məhsulların çoxu o qədər də keyfiyyətli deyildi. Amma fakt bu idi ki, o fabriklər və zavodlarda minlərlə adam işləyirdi. İndi isə dünyaya ölkəmizdən bir pəncərə açılıb və istənilən dövlətlə iqtisadi əlaqə qurub oradan müasir texnika və texnologiyaları gətirmək mümkündür və həmin texnologiyaların hesabına yüksək keyfiyyətli məhsullar istehsal etmək bir o qədər də çətin iş deyildir.

Sadəcə olaraq həmin məsələlərə diqqət yetirmək, gündəmə saxlamaq və imkan yarandıqca yerli istehsalat inkişaf etdirmək lazımdır. Bu isə o deməkdir ki, ölkəmizin büdcəsinə milyonlarla vəsait daxil olar, iqtisadi gücümüz artar və yeni iş yerlərinin yarınması insanlar üçün əlverişli imkan yaradır. Aydın ki, hər bir işin başlanğıcı çətin olur. Amma qolun çirməliyib bu işə girişəndən sonra əziyyət çəkənsə də gec-tez onun xeyrini görə-cəksən.

Faiq QISMƏTOĞLU

Emin Piri

Ukrain qızlarının sığınma günahı

Elə məsələlər var ki, sən etməsən belə adamı utandırır. Bu sən etməsən də, lap sənin məmləkətinə aid olmasa da.

Müharibə zamanı kimi. Doğru, müharibənin öz zərərətli olar. Amma bu qarşı tərəfin qız-qadınını aid olanda sənin gücünü yox, gücsüzlüyünü göstərir. Həmçinin yarımçıqlıq kompleksini.

İnsanların acısından və ya haqq savaşına qurşaqdan aşağı, qız-qadın seksual yanaşması sadəcə ikrah doğurur. Son günlər Rusiya-Ukrayna savaşında ukrain qızlarına aid paylaşımlar sadəcə ürk bulandırdır.

Ukrain qızını sevmək olar, lap elə rus qızını da. Amma sevmək ayrı, bu cür ibranlıq ayrı.

Hələ Qarabağ müharibəsində belə bunu edənliq olurdu. Guya bunu ordumuza dəstək kimi edirdilər. Ordunun demək olar ki, bundan xəbəri olmurdu. Zətan silahlar danışanda klavyaturaya öz güc dozalarını itirir.

Ani hislə yazılanlar çıxıram, amma ardıcılıq bas?Erməni qızlarıyla bağlı yazılanları indi görəndə utanıram. Vallah, billah utanıram. Adam demək istəyir ki, ay səy, camaatın balası qanını Qarabağda erməni qızıyla sevişsin, piknik etsin deyə tökmürdü. Buna görə şahid olmurdu. Bu cür dəstək adamı bəlabir edəndir.

Eləcə də bu, ukraynalı qızlarla bağlı yazılanlar. Adam müharibədə sənə sığınma da bilər. Onda tutub zorlayasın? Fərqi yoxdu, milliyyət, türk, erməni, ya ukrain olsun.

İnsan acısına belə yanaşmaq nə bilim...

Vallah, işğal belə şeyin yanında daha abırıldı. Hə, bunu unutmaqda ki, biz də vaxtilə işğala maruz qalmışıq. Həmin torpaqlardasa təkcə azərbaycanlı kişilər yox, azərbaycanlı qız-qadınlar da yaşayırdı...

Saxavət Məmməd

Bu Zelenski, Putin davası deyil

"Yeni dünya düzəni". Bu ifadəni hamımız eşitməmişik. Həqiqətən də düşünürsünü ki, dünya yeni düzəni sakit, dinc yolla keçəcək? Dünya yeni düzəni heç vaxt müharibəsiz keçməyib.

Bəzən deyirlər, Rusiya niyə Ukraynaya durduğu yerdə hücum edir? Rusiyaya Rusiya edən elə 300 ill əvvəl Ukraynaya işğal etməsi olmayıb? Regional gücdən o işğalla beynəlxalq gücə çevrilib. Rusiya bilir ki, Ukrayna əlindən çixsa regional güc olacaq? Bu Zelenski, Putin davası deyil. Baxıram yekə-yekə adamlar yazır ki, Rusiya dağılacaq, yerində Turan qurulacaq və bunu sizə yedirdəcəklər? Ya çox sağınsız, ya da bəyiniz ora qədər işləyir. Hələ deyənlər var, növbə İranda, şimalda cənub birləşib vahid Azərbaycan yarancacaq. Lap sabah oldu. Alt yapı var? Necə tənzimlənəcək? Bu barədə yekə-yekə danışıqların konsepsiyası nədi? Qarabağ işğaldan azad etmişik, hələ də orda necə yaşayacağımızı bilmirik. Çünki alt yapı quramışıq.

Sırf marağ üçün bu gün xarici jurnalist və ekspertləri oxudum. Böyük danışıq kimi çətin, gün-gün yazdıqlarını tutuşduranda, heç nəyi ilə istilin olmadıqlarını gördüm. Qərb ekspertləri son dərcə soyuqqanlı təhlil və analizlər edirlər. Biri də yazır ki, Rusiya dağılacaq, Putin gedəcək. Etik olmadığı üçün yox. Adamların məsuliyyət hissi var. Bilirlər ki, oxuyan təsira düşər, eynifariyyə qapılar, sonra əks-əks olanda qarşı tərəfə rəğbət artır. Bizdə asıb-kasirlər. Proqnozlar səhv çıxanda da, aqressiv yanaşırlar. Bəzilərindən müharibə ilə bağlı proqnozu səhv çıxıb deyir, elə bil Rusiya Ukraynaya yox, bunlara girir. Rusiya dağılacaq, dağılmayacaq ayrı mövzudur. Mənim üçün maraqlı olan özümüzdür. Bu cəmiyyəti dağılmağa həmlə qoyarsanız, əksi olanda doğulandan nə olacağını fərqləndirəsiniz?

Ukrayna kəşfiyyatı, Qərb bildirir ki, Putin müharibəni 15 günə planlayıb. Xəritələr yayımlanıb. Çınlə razılaşmasın belə üstü açılıb. Bizdə deyirlər ki, yox, 3 günə işğal edə bilmədi deyir, Rusiya ordusunun miqfi dağıldı. Zamanında NATO-da mövqə tutmuş müxtəssislər isə başqa şey deyir, yazırlar. Onlar harda çif olduqlarını vurğulayırlar, bəzi güclü yönələri aşkarlayıblar və ölkələrin bunun üzərində işləməlidir deyir, məsləhətlər verirlər. Bizdə çoxdu əsgər itirirlər, texnikaları vururlar deyir, miq dağıldı deyirlər. Raketlər, bombalar ABŞ ordusuna məxsusdur? Dünya sürətli silahlanmaya gedir. Bundan sonra silahlanma daha da artacaq. Yeni müharibələrin olması da qaçılmazdır. Nə Rusiya dövlətinə orda ölənlərinin sayı maraqlıdır (tarix boyu da belə olub), nə də müharibənin uzanmasına maraqlı olanaqlar Ukraynada ölənlərinin sayı və qaçqınlar. Hər tərəf öz xərcinə və qazancına baxır. Ona görə də, hamımızın canı çəlməməyə. Şəxssən mənə tək narahat edən Qarabağdakı Rusiya ordusudur.

Hadisələr çoxalır

Son vaxtlar respublikanın avtomobil yollarında yol-nəqliyyat hadisələri xeyli artıb. Yənə əksər sürücülər kobud qayda pozuntularına yol verir, yol polisindən tövsiyələrinə əməl etmirlər. Elə bir gün olmur ki, respublikamızda və Bakı şəhərində ağır qəzalar olmasın. Bunun səbəbini bilmək heç də çətin deyil. Sadəcə olaraq bir çox sürücülər sürət həddinə əməl etmirlər, ötmə əməliyyatını vaxtında yerinə yetirə bilmir, əksin arxasında sərxos vəziyyətdə ayaqlar, ya da yuxulu olaraq nəqliyyat vasitəsinə idarə edirlər.

Bax, bütün bunlar yol-nəqliyyat hadisələrinin baş verməsinə əsaslı zəmin yaradır. Yollarımız qan içindədir. Çünki qəzalar zamanı ya kimsə dünyasını dəyişir, ya da ağır xəsarətlər alır, əməl etməyən sürücülər zəhmət çəkib yol polisindən tövsiyələrinə əməl etməli və sürət həddinə riayət etməlidirlər.

"Jek"lər nə vaxt ləğv olunur?

Bu gün çoxları mənzil istismar sahələrinin ləğv olunmasından danışır. Yəni, sadəcə olaraq, adını çəkdiyimiz bu qurumun heç bir səlahiyyəti və funksiyası qalmayıb. Elə birçə quru adı var. Mənzil istismar sahələri bu gün, ancaq sakinlərə ən yaxşı halda arayış verməklə məşğuldur. Hər hansı binada, hər hansı evdə bir texniki problem yaranadı, təmir işinə ehtiyac oldu, "Jek"lər bunu yerinə yetirə bilmir. Çünki təmir işlərinə dövlət tərəfindən nə vəsait ayrılır, nə də həmin qurumda bir o qədər işçi yoxdur ki, gedib təmirə məşğul olsun.

Yaxşı, hamı deyir ki, "Jek"lər ləğv olunsun. Bəs həmin binalar kimin sərəncamına verilsin? Hansı qurum "Jek"lərin funksiyasını öz üzərinə götürməli ki, sakinlər təmir işlərində və texniki nasazlıq yarananda çətinliklər yaşamasın. Bax, bunu hələ ki, heç kəs demir və çıxış yolunu da göstərmir. Çıxış yolu da yoxdusa, deməli, hələ də "Jek"lər öz fəaliyyətini bir müddət davam etdirməlidir.

Emin FAIQOĞLU

Bjezinski və Kissincer Rusiya haqqında nə deyib?

Vladimir Zelenski Qərbi qınamaqda haqlıdır. Dünyanın iki nəhəng geosiyasət üzrə müxəssisi Zbiqnev Bjezinski və Henri Kissincer Krimin işğalı zamanı yazdıqları bu kitabda təhlükə (fəlakət)barədə açıq şəkildə xəbərdarlıq etmişdilər. Həmin kitabdan:

"Artıq Krimin işğalından bir ay ötür. Biz Ukraynaya kömək etməyə borcluuyq. İlk növbədə Prezident izah etməlidir ki, bənditlərin başqa ölkənin ərazilərini zəbt etməsi prosesində biz nə üçün belə vəziyyətlə barışmalıyıq? Və buna görə ümumi cavab-dehliyi bizimlə yanaşı, həmçinin bizim müəffiqilərimiz və dostlarımız, həmçinin Çin də daşımalıdır. Obama Qərbdə belə bir ar-

xayınçılıq formalaşdırmalıdır ki, bizim hamımız bu böhrana görə cavabdehlik daşıyıq. Və Moskvanın iqtidatına çatdırmalıdır ki, biz buna çox pis yanaşıırıq. Ona görə də biz, bütün qüvvələrimizi səfərbər edib, Rusiyani danışıqlar masasında oturtmalıyıq, həmçinin ruslar Ukraynaya hücum edərsə ukrayna xalqını var gücümüzlə müdafiə etməliyik. Ukrayna xalqının Qərbin onlara açıq şəkildə dəstək verməsinə inamları yaranasa, silahlarını verilməsi təmin edilə, onlar sona qədər döyüşərək şəhərlərini qoruyacaqlar. Ukraynalıların rusların yeritdikləri minlərlə tankları açıq məsələdə vurmaq imkanları yoxdur. Onlar rusları şəhər şəraitində uzunmüddətli qarşıdurmada dəf edə biləcəklər. Belə

olan halda Rusiya ağır iqtisadi çökməyə düşər olacaq və siyasi mənada müharibə tamamilə faydasız olacaq. Şəhərləri qorumaq üçün tank ələyinə qurğular və portativ raketlər olmalıdır. Rusların qorxacağı birçə şey var: Ukrayna Avropa İttifaqının üzvü olmaları. Bu ruslara başa salmaq istəyirik ki, bunun üçün 32 ınta-han verilməlidir. Buna isə vaxt lazımdır. Türklərə 1960-cı ildə Avropa İttifaqına üzv olmağa söz vermişdilər. Yeni 50 il bundan öncə. Biz ham də belə bir realı-qla üzələ bəlik. Rusların bu aqressiv addımı NATO-nun üzvü olan dövlətlərin də müqaviməti ilə üzleşəcək."

Paylaşdı: Etibar Əliyev

Qarabağda bir sənin yerin əskik idi yepiskop Bronnitski Savvati ...

Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinə müvəqqəti yerləşdirilmiş Rusiya sülhməram-larının unuduğu yeganə şey missiyalarıdır. Qarabağ niyə, nə üçün gəlməmişdir, vəzifə və prinsipləri nə idi, Rusiya ordusuna məxsus hərbi kalon Qarabağ çatan sonra yaddan çıxdı. Mərami indiyə qədər müəmmal olan "sülhməram-lar" ermənilərə "Zdravstvuyte", ermənilər də onlara "barev axber" deyib qarşılıq verdiyi andan Azərbaycana verilməmiş vəd, bəyanat, söz gözə görünmədi. Müəmmalı məramillər başlandılar nə başladılar: Müharibə dövründə dağılmış qəbəlləri, evləri, məktəbləri, musey və digər inzibati binaları yenidən qurmaq, Xankəndi və digər yaşayış massivlərinə su, qaz, işıq xətlərini yenidən çəkmək, üzüm bağında ting salmaq, yayda sakinlərə su daşımaq, əhaliyə, eləcədə məktəblilərə dəfəllərə humanitar, tibbi yardımlar etmək, təmənnasız konsertlərə çıxış etmək gəndəlik proqramı çevrildi.

Bu azmız kimi Qarabağda qeyri qanuni ge-diş-gəlinin də sayı artdı. Ermənistanın Laçın dehlizi vasitəsi ilə Xankəndiyə iki istiqamətdə hərəkət edən 65 minə yaxın nəqliyyat vasitəsinin və 230 mindən çox insanın təhlükəsiz keçidini təmin etdiyini dedilər. Azərbaycanın rəsmi icazə almadan gələnlərin çoxu da gəldiyi dövətlə rəsmi siması idi.

Məlum oldu ki, 2021-ci ildə Qarabağda qanunsuz səfər edən xarici ölkə vətəndaşları-nın ümumi sayı 4391 nəfər olub. Fransada keçiriləcək prezident seçkiləri-nə Respublikaçılar Partiyasının namizədi Valeri Pekrez Qarabağ gələnlərinin qarşısın-da ən qalmaqallı şəxs oldu. Afina Dövlət Uni-

versitetinin doğum və ginekologiya kafedra-sının müəllimi, tibb elmləri doktoru Sofiya İvanıdu, Rusiya Dövlət Dumasının deputat Vitali Milonov, Ermənistanın bütün rəsmiləri, eyni zamanda ermənilərə sevgisi ilə tanınan

bllogger Aleksand Lapsin, 2020-ci il Tovuz hadisələrində və 2-ci Qarabağ müharibəsin-də ölkəmizə qarşı tərxiyyətə bəyönlü siyətleri ha-zırlayan və ermənlər tərəfindən mülayifləş-dirilən "WarGonzo"-nun jurnalisti Semyon Peqov yenidən Qarabağda nümayişkarənə şəkildə gəldi.

Qarabağda qanunlarımızı saydırmıq işi-nə "barmaqarası" baxan müəmmalerməram-ların sayəsində bu siyahını xeyli uzatmaqda olar.

Amma sonuncu "çağırılmamış qonaq"dan da yazmasam olmaz! Moskva və bütün Rusi-ya patriarxının xüsusi nümayəndəsi, silahlı qüvvələr və hüquq-mühafizə orqanları ilə əməkdaşlıq üzrə sinodal departamentinin sədri, yepiskop Bronnitski Savvati də Rusiya or-

dusunun Laçın dehlizindəki "müəmmalı "fəaliyyət"i" nəticəsində özünü Xankəndiyə çatdırı bilib. Qarabağın qondarma "rus ic-ması"nın rəhbəri Aleksandr Bordenova sevin-cək qeyd edib ki, Rusiya pravoslav kilisəsi-nin belə yüksək rütbəli ruhanisinin Qarabağda ilk səfəridir: "Yepiskopun gəlişi Qarabağdakı dindarlara Rusi-ya Federasiyasının "sülhməramlı" qüvvələrinin "öz-ləri ilə gətirdiyi sülhün bu torpaqda qorunub saxlan-na-cığına əmin verib".

30 ildir ermən işğalçıla-ndan, bir il 4 aydır rus sül-hməramlarından çəkmediyi-miz əziyyət qalmadı. Ümid edək ki, Qarabağda edilən qanunsuz səfərlərin qarşısı təzliklə alınacaq.

İlahi Cəfərov

QADIN TİTULLARI

Alp igidlərimizlə yanaşı qadınlarımız tarixən döyüşlərdə igidliklər göstərmiş, öz mövqelərinə uyğun titullar daşımışlar. Həmin titulları bəziləri unudulmuş, bəziləri isə dilimizdə buğünədək işlənməkdədir.

Xatun - ən yüksək qadın titulu. Xaqanların həyat yoldaşlarına xatun deyilirdi. Bu söz indi dilimizdə qadın kimi qalmaqdadır.

Xanım - xanların qadınları. Xanım adının kökündə xan sözü durur. Bəyim - bəylərin qadınları. Türk xalqlarının Bəyim titullu çoxlu qəhrəman qadınları olmuşdur.

Banu - xan və bay qızlarının daşdıqları titullar. Xursid banu Nəvəvan onların son nümayəndələrindən biridir. Banu Çiçək uşağın adı Çiçək adı qoymuşdular. İlk uğurlu döyüşdən sonra ona Banu Çiçək adı verdilər.

Bambış - baş xanım. Şirvan Mədəin sarayında 12 min qadının başçısı olan sonra bambış titulu almışdır. Bamşi - oğlan titulludur. Beyrak çoxlu qadına ərik etdiyinə görə Bamşi titulu daşıyırdı. Ənənəyə görə Oğuz bəyləri möhlub etdikləri ölkələrin qızlarını aşırdılar, ancaq doğulan uşaqları öz anaları yox, süddən ayrılandan sonra Oğuz xatunları tərbiyə edib böyütdülər.

Sarınkın - Sarı gəlin deməkdir. Bu ad çoxdan unudulmuşdur. Sarınkın və ya Sarı gəlin günəşin təmsali sayılırdı. Səllər dəşanda Sarı gəlini Arpa çayına atırdılar ki, daşqın dayansın. Qıpçaqlar Sarı gəlinin suya atılarkən oxuduğu mahniyə Sara yırı deyirdilər. İr, yır arxaik türk dillərində mahni deməkdir. Ermeni dilindəki yerik, yəni mahni sözü qıpçaq dillərindən alınmışdır. Arpa çayın adı isə Arpaqsu, yəni Ərvah çayı olmuşdur. Gəlin, ərvalarımızın alplıq və ərənlik adətlerini yadaşmaq. Qızlarımızın rus məktəblərinə qoşub, onlara Liana tərbiyəsi verməməkdir.

Emin Piri

Silikon psixoloqların "eşq üzüntüsü"

Tez-tez psixoloqlarımızın qarışb açqulanmalarına şahid oluruq. Vaxtla gənc yazarlarımızın gündəm naminə deyilən əndrabadi fikirlərindən fərqli olaraq bu kərə səhndə psixoloqlardır.

Bəlkə onlar da bununla gündəmə düşməklə, özlərini tanımaq istəyirlər. Beləcə tanındıqca müştərilər artar, onlar da öz maddi xeyallarına qovuşar.

Eyni burun, eyni dodaqlar, eyni yanaqlar-eyni qalıbdan çıxan məkətlərə çevrilir. Bu estetik əməliyyatların psixoloqlar arasında tüğyan etməsinin səbəbi heç də gözəllik müsabiqəsinə çıxmaqçün deyil. Kimisi bu vasitəylə müştəriləri artırı, kimisi də bəzi müğənilər kimi öz "haci"sini axtarı...

Bir əhvalat yadına düşdü. Məlum yerdən (müharibədən) qaçıbdıqdan sonra bir qəşəng psixoloqla görüşdüm. Etiraf etdim ki, adamın üstündə Allah var, təbi olaraq çox gözəl idi. Elə deyəsən seçməyimin səbəbi də bu idi. Burada onların niyə xaricə ödəməməsinin səbəbi olduğunu soruşdum. Necə ki, mən buna vizual olaraq əldənmişəm...

Bilmirəm, söhbət hardan fırlandı, gəldi, çıxdı sevgiyə. Dirsəmişdi ki, sevgi yoxdur, kişilər sevmir vəs. O qədər əhvalat danışdım ki, bir neçə günə nişanlandı, ora gəldi...

Sonra ikinci birliylə seans aldım. Bu da başladı, kişilər vəfasızdı, sevgi qədr bilmir vəs. Bilmirəm, niyə söhbətlərimiz oraya yön əldir.

Şükür, eşitdim o da nişanlandı... Deyəsən, tam tərsinə pasiyent məyox, onlar olurdu. Mənsə onların yerinə psixoloqlar kimi danışmağa məcbur olurdum.

Bunlardan sonra mənə ələ gəldi ki, xanımın psixoloqla olma səbəbi kişilərin sevgisinə inamsızlıqdır. Öziz kişilər, siz onları üzmənsəniz onlar psixoloqla olmazlar. Biz də belə açqulanmalarına, psixoloqların olmalarına baxmayaraq cəmiyyəti dəliyə çevirən çıxışlarına rast gəlməmişik. Bizə yazığınız gəlsin.

Xatirələrdə yaşayan Eldar Səfərov...

Azərbaycanın bütövlüyü uğrunda, torpaqlarımızın qorunmasında, xalq, millət üçün canlarından keçmiş şəhidlərimizin ömür yolu gənclərimizə örnəkdir. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı öz qəhrəmanlarını tanımalı, onların keçdiyi həyat yolunu öyrənməlidir. Şəhidlik zirvəsinə ucalanların xatirəsini yaşatmaq, onları gəncliyə nümunə göstərməyi isə hər bir kəs özünün vətəndaşlığı borcu sanmalıdır.

Azərbaycan öz müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra dövlətimizə qarşı törədilən cinayətlərə, xüsusilə də erməni təcavüzü və terrorizminə qarşı xalqımız səfərbər olaraq, vətən və millət naminə düşməne qarşı ölüm-dirim mübarizəsinə qalxan qeyrətli vətən oğullarımızdan biri də 30 il öncə şəhidlik zirvəsinə ucalmış Ağdam rayon sakini Eldar Səfərovdur.

Eldar Səfərov 1949-ildə Ağdamda anadan olub. Orta məktəbi, Bakı Energetika Texnikumunu bitirdikdən sonra hərbi xidmətinə hava hücumundan müdafiə hərbi hissəsinə keçirilib. Sonra Ağdam Musiqi Məktəbində, M.A.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunda təhsilini davam etdirib.

Əmək fəaliyyətinə başladığı vaxtdan Eldar Səfərov gənclərə Qarabağın ab-havasından mayalanmış xalq musiqimizi əşlənib, şifahi xalq yaradıcılığı nü-

munəsi olan muğamı yüksək peşəkarlıqla təbliğ edib. Azərbaycan xalqının sənət incisi, kimiyli, milli sərvəti olan muğamları seve-sevə gənclərə öyrədib.

Eldar Səfərov idmançı, cüsell, qamətli olsa da, sakit təbii, mülayim xarakteri ilə seçilib.

El-oba, rayon ictimaiyyatında sayılıb-seçilən, sözünün sahibi olaraq, vətənpərvər vətəndaş kimi hörmət-izzət sahibi olan Eldar Səfərov 1988-ci ildən başlayaraq Azərbaycan xalq hərəkatının fəalları arasında biri olub. İctimai-siyasi tədbirlərdə fəal iştirak edib.

Birinci Qarabağ müharibə başlayanda Eldar Səfərov Ağdam rayonunda Güllüce kənd musiqi məktəbinin direktoru vəzifəsində çalışıb. Müharibənin ilk günlərindən onun da qəlbində erməni faşistlərinə, müharibəyə, xain düşməna sonsuz nifrət yaranıb. O, mərd, mübariz, qorxmaz, ölümün gözüne dik baxan vətənpərvər Azərbaycan vətəndaşı olaraq, müharibə çətinlikləri ilə üzləşən soydaşlarımızla hər an kömək oluza təmənağa hazır olub.

Eldar Səfərova vətənin ağır günlərində, xalqın dar ayağında, millətin həsiyyətinə toxunan bir vaxtda xalqa birgə olmaq, ona valideymlərindən oxş olub. Böyük Vətən müharibəsinin iştirakçısı olmuş atası Ənvər, şəfəqli əlləri ilə insanlara şafa bəxş etmiş anası Solmazdan Eldara bəyiraxlıq,

insanlara mərhəmət hissələri aşılanıb.

Təsədüfi deyildi ki, müharibə başlayanda Eldar da öz sevimli peşəsindən ayrılıb, vətənin müdafiəçilərinin yanında olub, onla-

ra maddi və mənavi köməklik göstərmiş. 26 fevral 1992 il - o, müdhiş tarixdə Eldar Səfərov Xocalıdan gələn vətəndaşlarımızı qarşılayıb, öz evində 4-5 ailəni yerləşdirib, sonra isə onları öz arzuları ilə Bakıya və digər şəhərlərə vətənlərə gəlmələrinə yaxından köməklik göstərmiş.

12 mart 1992-ci ildə ermənilər Ağdamı əraşmış qrad atəşinə tutanda, Eldar Səfərov qadın və uşaqları təhlükəsiz yerə köçürməsi üçün bütün gücünü səfərbər edib. Ölümün gözündə dik baxaraq Xocalıdan qaçqın düşmüş soydaşlarımızı atəş nöqtələrindən

uzaqlaşdırılmasında yaxından köməklik göstərmiş. Və həmin gün düşməni gülləsinə tuş gələrək vətən övladlarının təhlükəsizliyini təmin edərkən həlak olub. Beləcə, Ağdamın qeyrətli oğlu millət yolunda canından keçərək şəhidlik zirvəsinə ucalmış qədrətini qazanıb.

...İnsan ömrü təqvimdəki rəqəmlərlə ölçülən zaman keçirir. Təqvim yalnız yaşamış illərin sayını göstərir, ömrün mənasının, dəyərinin göstəricisi isə həyatda qoyduğunuz izlər və əməllərdir. Xoşbəxt o kəsdir ki vətən, millət yolunda özünə düşən missiyanı həyata keçirərək xatirələrdə yaşayır. Bu baxımdan Eldar Səfərov da xoşbəxt azərbaycanlıdır. Məhəmməd Peyğəmbər (s.a.s.) buyurub ki, gələn təhlükəni görüb qapanmayan gözün sahibi Allah yolunda bu təhlükəni aradan götürürsə, o bəndə, bütün insanlardan daha xeyirli iş görmüş olur. Ölümündən 30 il ötən Eldar Səfərov da Uca Allahın bəyənidiylə xeyirli işlərə canı, qan təhsabına imza ataraq, necib əməlləri ilə könlərdə yaşamaq səadətini qazanaraq daım xatirələrdə yaşayacaq.

Ruhun əz, məzarın cənnət olsun, bəzə öziz məkan olan Ağdamın qeyrətli oğlu!

Hikmət Xudiyev, Əməkdar jurnalist, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, istefada olan polkovnik

retro

Novruz küləyi

Məzahir ƏHMƏDOĞLU

Bəzən ələ illər olub ki, ilk baharın nə vaxt gəlib keçdiyini hiss edib yaşaya bilməmişəm. Təbiətin iliz nəfəsi ən gözəl günlərini - çöllərin yaşlla bürünməsinə, ağcaqların çiçək gözlərini, quşların sevinc nəğmələrini haradasa unudub itirmişəm. Bir də o vaxt ayrılmışam ki, ilk baharın ən dadlı günələri artıq ötüb keçibdir - mən öz payımı ürəyimcə götürə bilməmişəm.

Belə hallar əhval-ruhiyyə məsələsidir, təbii ki.

...Novruz bayramına da əvvəlkiçərkət qovuşa bilmirəm. Uşaqlar kimi sevinməyə istəyirəm, uşaqlar kimi tonqal ətrafında dolanmaq istəyirəm, bacarmıram. Yaşmı öz sözünü deyir, yoxsa başqa bir səbəb? Onda bəs anəna, min illərin yaddaş kodları?

Bütün bunların səbəblərini özümde axtarmalıyam.

Ümumi əhval-ruhiyyəni fərqli yaşamaq anlaşılmaz yaşamaqdır. Sevinməklə lazımdır! Yere, göyə, insanların şənliyinə sevinməklə lazımdır!

Və üz tutub bütün doğmalarımı, dost-tanışlarımı, həmkarlarımı, oxucularımı Novruz bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm.

Elə bumu? Xeyr.

Başqaqlar da var. Keçmiş dostlar, tanışlar... Bir zamanlar əbədi dostluqdan, qardaşlıqdan söz açdığımız, səmimi, mehriban yaşadığımız, sırdaş olduğumuz insanlar da var. Pisimlə, yaxşımla, inamsızlığımı, comardlığımı... mən də varım. Ancaq nədənsə baxtime haqqsızlıqlar daha çox yox əçib, özüm də hiss etmədən üstümə yüyürüb. Hətta laqəydiklər, arxadan zərbələr də olub. Çat vətən dostlar da... Bəli, azizlərim, "çat vətən dostlar" hərdən məni yamanca pərt ediblər. Bu əhvalatların hələ ən qısa xronologiyasını yazsam belə, inanılmaz görünəcək. Çünki bunlar qeyri-adi adekvatlıdır. Sən sonadək etibarlı və cəfəqəs olursan, hətta bütün gələcəyini, sağlamlığına riskə alırsan, o isə məqsədəm çatdıqdan sonra bunları unudur. Sən intihar etmək istəyinin əlindən "silahı" alıb ona arxa dursun, o isə sənə ilə... arxadan vurur. Nə olsun ki, əlindəki silahla atəş açmır-xəyanətlə gülləyir.

Bəli, azizlərim, mən bu dəfə "çat vətən dostları" da bağışlayıram.

...Yazını bura qədər qarışıq ovqatla getirmişəm. Siz də gürsünüz, çöldə külək dəlilik edir. Bəlkə ələ dəli mart buna deyirlər. Sanki nəhəng bir skripka orkestri Verdinin "Atilla"sını döndürə "çapdırır". Bəlkə də skripkaların külək kimi vahiməli uğultuya çevirdiyi bu təlatüm heç qorxu deyil, ruh yaradır? Mübarizlik, mətləb ruhu yaradır...

Ah, skripka! Bu dəli külək mövzunun da səmimini dəyişdi. Bəlkə belə yaxşıdır? Belə bir məqamda təəddübə çındəyəm. Ancaq Novruz mövzusunun da ələ bitirmək üzrəydim.

Bəs indi düşündüklerim, bir az mistikaya bənəz o xatirələrim necə olsun? Yazımmı, yazmayımmı? Bu skripka məsələsi məni xatirələrim və yaddaşla birlihdə unuduldu, qərib bir səhrə saldı. Mən heç bilmirəm şərqilərin kəməni deyib bu möcüzə musiqi aletini nə vaxt icad olunub, ilk dəfə harada səslənib. Bu mənada bu andaca düşündüklerimi səfərlə yazmağa çalışacağam. Çünki həmin bu "külək-orkestri" dinlədikcə üç nəhəng əfsənə sənətkarı da xatırlamağa mümkün deyil. Həm də mənim bu yaşamaq məqsədini təsəvvür etməyə də deyil, diqqətlə yanaşılsa. Çünki mistika ilə təbii-elmi idrakın yan-yana dayanmasının özü də qeyri-adi mənəsin simvollaşdırma bənzər.

...Hər şey ondan başladı. Hər şey ondan başladı ki, bu dünyada bir Antonio Stradivari da yaşadı. Dünyanın ən mükəmməl və gözəl skripkalarını yaradan bu dahi insanın doğulduğu da hələ dəqiqəşməyib. 1643-cü illə 1649-cu illər arasında "axtarılır".

Daha sonra qeyri-adi xarici görkəmi və çoxşüurlu həyat tərzi ilə fərqlənən məşhur italyan skripkaçısı və bəstəkarı Ninkolo Paqanini. Qeyri-adi virtuozluğu ilə dinləyiciləri heyran edən Ninkolo Paqanini!

Nəhayət, həmin o Cüpeqqe Verdi.

Bu dahi insanları həqqənda, onların yaradıcılıqları haqqında o qədər məlumatlar var ki, bu barədə geniş söhbət açmaq ciddi görünməz də. Ancaq onlar barədə bir məsələ məni həmişə həm təbii, həm də mistik mənada düşündürmüşdür. XVII əsrin ortalarından başlayaraq XIX əsrin sonlarınaədək, daha dəqiqə 1901-ci ildəki bu dünyada bir-birini əvəzləyib yaşayan bu böyük sənətkarlar həm skripka mührətəndirib, həm də skripkadan şübhətləniblər. Və bu da məlumdur ki, onlar öz əsr aralığında eyni ölkədə - məhz İtaliyada yaşayıb yaradıblar.

P.S. Bizlərdən yarı yolda ayrılıb başqa səmtə üz tutanlar, var-dövləti, mənsəbi ən böyük xoşbəxtlik, bəlkə də əbədiyyət kimi düşünənlər, inanmıram ki, Novruzqabağı küləkdən belə bir "orkestr" yarada bilsinlər. Bacarsaydılar...

İlqar Rəsul

Putin bu yürüşü ilə özünü və Rusiyanı məhv elədi

ÖZİZ HƏMƏVƏTLƏRLƏ! Sizləri yanlış düşünməyə, yəni dolayısı ilə öz "dərnəklərinə" - 5-ci kalona üzv eləməyə çalışınlar iddia edirlər ki, guya Ukrayna NATO ya meyillənmişdi, Rusiya ona qarşı belə davranmadı. Biləyənələrin məlum olsun ki, Ukrayna Rusiyadan canını qurtarmaq üçün NATO-yə meyillənmişdi. Rusiya artıq 2000 ci il ərafsində bayan edirdi ki, Ukrayna ilə Belarus olmadan postsovet məkənidən hər hansı birliyin mənası yoxdur. Əslində doğrudan da bu belədir. Ancaq SSRİ dağılandıan dərhal sonra Ukraynanın Rusiyadan uzaqlaşacağı tarixdən anlayanlara bəlli idi.

İndi qayıdaq dövrümüzün hadisələrinə. Ukraynada baş verənlərin səbəbi çox sadədir. Rusiya Azərbaycanca, Gürcüstanda, Moldovada yaratdığı problemlərin birini də Ukraynada yaratdı, üstelik Krım da işğal etdi. İndi də baş verənlər həmin planın ardıdır. Dərd Donbas idisə, Kiyev ətrafında niyə döyüşlər gedir? Demək ki, dərd Ukraynadır. Nə qədər ki, Rusiyanın bu dərdi var, Ukraynanı məkəllər də idarə etsə, Putin onları "faşist" adlandıracaq. Yox bir, Putin Ukrayna xalqının dərdini çəkib onları faşistlərdən xilas edirmiş. Elə cənyanən idisə ilk növbədə öz xalqını özü kimi bir faşistdən xilas etməli idi. Unutmayın, faşistlərin öldürdüyü faşist ola biləcək (olarsa da, yolumdan səpmi faşist olar). Nəca ki, Nemstov faşist deyildi...

Nəca ki, Putinin Bəşər Əsədi müdafiə etməsi təəccüblü deyil, eləcə də Zelenskinin üzərinə gətirməsi təəccüblü deyil. Ağillı adamlar bilir ki, Putin bu yürüşü ilə özünü və böyük Rusiyanı məhv elədi. O ki, qaldı ağılsızlara, belə hadisələr, onları tanımaq və unutmamaq baxımından çox faydalıdır.

"Zərif güclülər" adlı konfrans keçirilib

Putin Şoyquya göstəriş verdi:

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Ukraynadakı münaqişəyə könüllülərin cəlb edilməsinə razılıq verib.

Rusiya Federasiyası Təhlükəsizlik Şurasının iclasında çıxış edən Vladimir Putin qeyd edib ki, Ukraynanın qərbi sponsorları münaqişədə iştirak üçün müzdlülərini Ukrayna ərazisinə göndərilməsini qizlətmirlər.

"Ona görə də görəniz ki, xüsusən də pul qarşılığında yox, könüllü olaraq gəlib Donbassda yaşayan insanlara kömək etmək istəyən var, onları qarşılayıb bu şəxslərin döyüş bölgəsinə göndərilməsinə kömək etmək lazımdır", - deyə Vladimir Putin söyləyib.

Ankarada Azərbaycan Evinin Şuşa Konfrans Mərkəzində "Zərif güclülər" adlı konfrans keçirilib.

Adalet.az-ın məlumatına görə, sözügedən konfrans, Azərbaycanın Türkiyədəki Səfirliyi, Türkiyə - Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Fondu və Azərbaycan Diasporuna Dəstək Fondunun birlihdə təşkilatlığı ilə reallaşdırılıb. Tədbirdə Ankarada ictimaiyyətinin nümayəndələri, rəsmi şəxslər, diplomatlar və diaspor fəalları iştirak ediblər.

Yazıçı - publisist Rövşənə Ağasəfi qızı öz feyhsuk səhifədə tədbiri bağlı status paylaşmışdır. Bütün dəvətli qonaqların gəldiyə və canı-könülündən iştirak etdilər. Həyacan da bitdi gərginlik də keçdi.

Qadın dediyin zərif amma çox güclüdür. "Zərif güclülər" proyektimiz Türkiyədə yaşayan qadın soydaşlarımızın problemləri

ne həsr olunub. Layihə çərçivəsində təcavüzə məruz qalan,şiddət gören,aldadılan,əvi-əşiyi əlindən alınan,küçəyə atılan,uşaqlarına həsrət qoyulan, kimlik ala bilməyən, sənədsiz qalib ciddi mənelərə üzleşən zəriflərimizin problemlərini işıqlandırdıq. Əsas məqsədimiz qadın soydaşlarımızın problemlərini hüquqi müstəvidə çözmə tapması idi. Gücümüzü qoyduq, dinlədik, araşdırdıq, yönləndirdik...

İşimiz davam edəcək. Görüşlərimiz olacaq.

İlk görüşümüzədə tədbirimizə qatılan Azərbaycanın Türkiyədəki Səfirliyinin nümayəndələrinə,hüquq müdafiəçilərinə,ləyi-hənən Ankarə kordinatoru Le-

man Süleymanlı Asqariyə,elm adamlarına,müəllimlərə,media nümayəndələrinə,Dövlət Televiziyaoruna, dostum və proyektin kordinatoru Afaq Vəsiqizina, "AzərTac"-a və digər jurnalist həmkarlarımıza təşəkkür edirəm.

Azərbaycan Diasporuna Dəstək fondunun icraçı direktoru Əkrəm Abdullayevə, Türkiyə Prezident Administrasiyasının Təhlükəsizlik və Xarici Siyasət Şurasının üzvü Aygün Altıraya-xüsusi təşəkkürümü bildirirəm.

Türkiyə Azərbaycan Dostluq İşbirliyi və Dayanışma Vəqfi - VADİF başkanı Aygün xanımın qadın mövzusuna həssaslığı və sevgisi diqqətimdən yayınmadı. Görüşümüz uğurlu alındı. Hər kəsə sevgilər!

"Koronavirusa qarşı kütləvi immunitet əmələ gələnə qədər bu virus..."

Dünyanı cənginə almış infeksiyon xəstəliklərinin tüğyan etdiyi bir zamanda təbii ki, hər kəs öz sağlığını qorumaqla bərabər digərlərinin də həyatı üçün məsuliyyəti olmalıdır. Bu dəfəki müsahibəmiz həkim- infeksiyozist Sadiqə Əliyevadır.

- Son 3 ildə dünyada baş verən Pandemiyanın şəraitində yətinəc infeksiyon xəstəlikləri barədə danışılıb. Lakin istərdim ki, sizinlə bu həssas və hazırda qlobal mövzu barədə danışsaq. Və insanlar daha bir həkimin fikirləri və tövsiyələri ilə tanış olsunlar. Mövsümi xəstəliklərdən başlayaq. Çünki yaz ərafsəlidir və bu dövnlər hər zaman insan orqanizmi üçün çox həssas dönmənlər hesab edilib. Konkret olaraq mövsümi xəstəliklər koronavirusla bağlı vəziyyəti çətinləşdirirmiyə?

- Mövsümi xəstəliklər, mövsüm dəyişikliyi yaşıdığı günlərdə daha çox rast gəlinir. Qrip və digər kəskin respirator virus infeksiyalarının Covid 19 virusu ilə simptomatik bənəzliyi bir çox insani narahət edir.Lakin nəfəs dəbliyi koronavirusun əsas simptomu kimi qarşısma çıxır.Bu simptom qrip,soyuqdəymə,mövsümi allergiyalardə yer almır.Dünyanı öz cənginə alan Covid 19 virusuna qarşı kütləvi immunitet əmələ gələnə qədər bu virus yayılmaqda davam edəcək.Lakin sonra onun da mövsümi xəstəliklər halına gəlməsi gözlənilir.Bu da zamanla virusun artım sayını azaldacaq.Əvvəlki dövrlərdə yayılan koronavirusun digər növləri hal hazırda mövsümi xarakter daşıya-raq,daha çox qış və payız aylarında mövcud olur.

- Təbii ki, indi bütün dünya əhalisini düşündürən ən vacib suallardan biri də bu ümumi pandemiyanın tamamilə haçan yekunlaşacağıdır. Növbəti illərdə daha təhlükəli virusların olma ehtimalı varmı? və s.Pandemiyanın gediş-əti barədə nə düşünürsünüz? Nə qədər davam edə bilər?

-Sualınız birmənalı olaraq ən aktual suallardandır. Demək istəyirəm ki, məsələyə elmi yanaşma ilə baxmalıyıq. Beləki, 70-75% əhəliədə koronavi-

rusa qarşı antitel əmələ gələrsə,bu zaman pandemiyanın bitməsi mümkün olacaq. Pandemiyanın bitmə vaxtı ,həmçinin vaksinasıyadan və aparılan əks-epidemik tədbirlərdən də asılıdır. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının tərəfindən qəbul edilən,tesdiqlənmiş bütün vaksinlərin Covid 19 dan bizi qoruması sübut edilib. Əgər pandemiyanın tez bitməsinə istəyiriksə,vaksinasıya prosesində fəal iştirak edib,peyvənd olunmalıyıq. Yalnız halda bütün dünyada Pandemiya ərafsinin sonuna yaxınlaşa biləcəyik. Ümidvaram ki, bu proses yətinəcə sürətlə gedir və əsaslı müsbət nəticənin əldə olunub.

- Bəzi insanlar sağlıq barədə risk qrupuna aiddir. Adətən virusa yoluxanlardan kimlər xəstəliyi ağır keçirir?

-Covidi adətən xroniki xəstəliyi olanlar,yaşlı insanlar daha ağır keçirirlər.Lakin bundan əlavə yuxarı tənəffüs yollarından daxil olan virusun miqdərini,həmçinin fərdi immün sisteminin də xəstəliyi yüngül və ya ağır keçməsinə mühüm rol vardır. Təbii ki, bu kateqoriyadan olan xəstələr daim xüsusi həkim nəzarətində müalicə prosesi keçməlidirlər. İnsan ilk növbədə özü öz həkimini olmalıdır. Buna görə də dediyiniz kimi risk qrupuna daxil olan şəxslər hər hansısa virusa yoluxduqları zaman həddən diqqətli olmalı və dərhal həkimlərə müraciət etməlidirlər.

- Dövrümüzədə hansı qaraciyər xəstəlikləri daha geniş yayılıb?

- Qaraciyər,qarın boşluğunun sağ üst tərəfində yerleşən,unikal bir kimyevi laboratoriyadır.Hər dəqiqə milyonlarla toksiki maddə qaraciyərdə zərərsizləşir.Qaraciyərdə baş verən xəstəlikləri ümumi olaraq hepatit adı altında birləşdiririk ələ.Lakin baş vermə səbəblərinə görə infeksiyon,yeni virus və bakterial mənşəli,toksiki və autoimmun hepatitlər olmaqla klassifikasiyası olunur.Infeksiyon forma daha çox Hepatit A,B,C,E,Epşteyn Barr ,sitomeqalovirus və s.tərəfindən törədir.Qaraciyər toksiki zədələnməsinin əsas səbəbi isə alkoqoldur.Lakin dərman mənşəli toksiki hepatitlər də aparıcı yerdədir.Bu da praktiki təbabət üçün ciddi bir prob-

leme çevrilmişdir.Kontrolsuz,özbaşına olaraq dərman vasitələrinin qəbulu,qaraciyər zədələnmələrini səbəb ola bilər.Qidalanma

- Belə bir deyim var: "Qaraciyər xəstəlikləri insana ikinci şans vermir". Bununca başa düşmək olar?

- Qaraciyər,ağrı verməyən bir orqandır.Simptomlar əmələ gəldikdə,artıq qaraciyərdə vəziyyət kritik həddə yoxdur.Çox vaxt qaraciyər zədələnmələri subklinik, yəni gözle görünən dəyişikliksiz keçir.

Problemi aşkar etmək üçün isə mütləq laborator müayinələr aparılmalıdır. Təəssüf ki,pasientlər bəzə müraciət edərkən,artıq qaraciyərdə ciddi zədələnmələrin olması aşkar edirik.Ona görə ,əgər risk faktorları varsa,məsələn,alkoqol qəbulu,virus hepatitlərinə yoluxma ehtimalı ,qadınların hormonal kontraseptivlərdən istifadəsi və s.,o zaman periodik olaraq laborator müayinələr aparılmalıdır ki,qaraciyərdə baş verən proseslər erkən aşkar və müalicə olunsun.Yeni artıq qaraciyərdə sirroz

inkşaf edərsə,bu geri dönməyən bir prosesdir.Yəni bu zaman qaraciyər toxuması birləşdirici toxuma ilə əvəz olunur.

- Hansı daxili və xarici faktorlar qaraciyəri sıradan çıxarda bilər?

- Yuxarıda qeyd etdiyim kimi,qaraciyəri zədələyən xarici faktorlar,ilk növbədə infeksiyon,yeni bu virus və bakterial mənşəli ola bilər.Dəğəri toksiki maddələrin təsiri,yeni alkoqol və müxtəlif dərman vasitələridir.Qaraciyəri zədələyən əsas faktorlardan biri də hipodinamiya,yəni az hərəkətli həyat tərziyə olmasa və düzgün olmayan qidalanmadır.Qaraciyərin zədələnməsinə digər səbəb Autoimmun hepatitləridir.Bu zaman insanın öz immün sistemi,qaraciyər hüceyrələrinə,yeni hepatositlərə qarşı spesifik antitellər əmələ gətirəcək,onların zədələnməsinə səbəb olur.Autoimmun hepatitlərin səbəbi hələki müəyyənləşdirilməyib.Bu proses immunorequlyasiyanın pozulması nəticəsində baş verir.

- Hepatit B və C xəstəliklərinin daqiq diaqnozu üçün xəstə hansı müayinələrdən keçməlidir?

- Hepatit B və C virus xəstəliklərinin diaqnozu qan analizləri ilə qoyulur.Lakin diaqnoz qoyulduqdan sonra,pasientin qaraciyərinin nə dərəcədə zədələnməsi haqqında fikir yürütmək üçün daha dərin müayinələr aparılır.Tövsiyə olunur ki, bütün insanlar heç olmasa ayda bir dəfə hepatit B və C ekspres metodu ilə müayinə olunmalıdır. Çünki bu xəstəliklər uzun müddət heç bir klinik əlamət verməyə bilər. Qaraciyərin USM müayinəsi, virus hepatitlərinin qanda müayinəsi, qarın biokimyəvi müayinəsi ilkin mərhələ üçün kifayət edər.

- Sadiqə həkim! maraqlı müsahibə üçün sizə öz təşəkkürümü bildirirəm. Hesab edirik ki, həkim kimi fikirlərinizi oxucularımız üçün kifayət qədər faydalı olacaqdır.

- Sağ

Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi

№ 10 (2284) 12 mart 2022-ci il

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

ZAQATALA: DÖVLƏT QAYGISI VƏ DÖVLƏTÇİLİK NÜMUNƏSİ

Dünyanın ən mürəkkəb dövrlərində belə Azərbaycanın necə düzgün yol tutması son illər daha dolğun görünür. Onillərlə xain qonşuların və onlara havadarlıq edənlərin realıq və gerçəklik müstəvisinə keçirilməsi Azərbaycanın, onun güclü lideri cənab İlham Əliyevin zahiri səbr və təmkini və uzun illərin uğurlu siyasətinin nəticəsidir. Az qala bütün dünyanın marağında olan (əksərən bizim əleyhimizə) Qarabağın 44 günlük əfsanəvi bir savaşa işğaldan azad edilməsi, paralel olaraq iqtisadiyyatımızın davamlı inkişafı və dünya siyasətində mövqə sərbəstliyi daha uğurlu gələcəkdən xəbər verir.

Dünyada baş verən indiki hadisələri, xüsusilə Rusiya-Ukrayna müharibəsi və bu müharibənin ətrafındakı

olaylar, sözsüz ki, respublikamıza təsirsiz qalmır. Ancaq həmişə düzgün siyasət kursu götürən Azərbaycan özünün müstəqillik və inkişaf yoluna davam etməkdədir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin söylədiyi kimi bunun başlıca səbəbi respublikamızda ictimai-siyasi vəziyyətin sabit olmasıdır, xalq qitədarının arasındakı birlikdir və bizim bütün proqnozlarımızın uğurlu icrasidir.

Bəli, bütün bunlar ölkəmizin ictimai-siyasi arenada təsdiqlənən mövqeyini aydın şəkildə əks etdirir və müasir Azərbaycan realitiyinin spektrini işıqlandırır.

Müdrəkəsinə söynənən "xalq qitədar arasında birliyin" əbədi və sardılmaz olduğunu biz az qala hər gün görür və yaşayırıq. Bu birliyin ən pik nöqtəsi isə təbii ki, torpaqlarımızın

düşmən işğalından azad edilməsi və Böyük Qələbəmizin təntənəsi idi. Prezidentin imzaladığı bir çox mühüm sənədlər, işğaldan azad olunmuş ərazilərə intensiv səfərləri, xalqa görüşləri, istiqanlı, mehriban söhbətləri, görülən və görülməli işlərin perspektivləri haqqında söylədikləri bütün bunları bir daha təsdiq edir.

...Yerlərdə insanların daha inamlı və nikbin görünməsi, quruculuq işlərindeki fəallıqları məhz daxili və xarici siyasətimizin uğurlu davam etməsinin nəticəsidir.

Rəhbərliyə inam, Prezidentlə, Ali Baş Komandanla fəxr etmək hər yerdə olduğu kimi Zaqatala rayonunun sakinlərinin də sevinc mənbəyidir. Bu gerçəklik doğrudan Zaqatala rayonunda daha təmtəraqlı yaşanırdı. Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Mübariz Əhmədov bu fikri mükəmməl ifadə edir:

- İki xarici dövlətlə sərhəd zonasında yerləşən Zaqatala rayonunun sakinləri bütün məsələlərə həssaslıqla yanaşır. Onlar Azərbaycanın, onun bir parçası olan Zaqatalanın son illər ərzində bu qədər inkişafına, uğurlarına ürkədən sevinib fəxr edirlər. Bizim camaat məlum təbii fəlakət - zəlzələ zamanı təcili rayona gəlib onlara arxa duran sevimli Prezidentin misilsiz qayğısını unuda bilmirdimi? Eyni zamanda hər kəsə məlumdur ki, rayondakı infrastruktur yenilikləri, rahat yollar, kənd və qəsəbələrin sanki bir şəhər görkəmi alması, Zaqatala şəhərinin modern inkişafı dövlətimizin, şəxsen cənab Prezidentimizin müstəsna qayğı və diqqətinin təhlükəsidir. Qarabağın işğaldan azad edilməsi uğrun-

da gedən döyüşlərdə, xüsusilə Vətən Müharibəsinin 44 günlük tarixi və əfsanəvi dövründə yüzlərlə zaqatalalı gəncin əli vətənpərvərlik ruhu və Müzəffər Ali Baş Komandanın sədaqətlik nümunəsi ilə silaha sarılması, igidlik göstərməsi heç vaxt unudulmayaacaq.

Bu döyüşlərdə Zaqatala gənclərindən 50 nəfərdən çoxu şəhidlik zirvəsinə ucaldı. İndi onların xatirəsi yeni Şəhidlər Xiyabanı Kompleksi və digər məqamlarla əbədiləşdirilib, onların ailələrinə, qazilərə hörmət və qayğı ilə yanaşılır. Bütün bu məsələlər dövlətimizin gündəlik nəzarətindədir və ən yüksək səviyyədə diqqətdə saxlanılır...

Öyrənirik ki, həmişə inkişafda olan bu gözəl məkənin, nikbin əhval-ruhiyyənin hökm sürdüüyü Zaqatalanın həyat ritmi, yaşayış tərzini bütün istiqamətlər üzrə yüksəlişə doğru sürür. Zaqatalalı dövlətimizin qayğısına cavab olaraq bütün sahələrdə uğurlar qazanmağa, vətəne töhfələr verməyə çalışırlar.

Bu səbəbdəndir ki, istər kənd təsərrüfatının aparıcı bölmələrində, istərsə də sənaye, tikinti, xidmət işlərində davamlı inkişaf təmin olunur. Ürəkəcan, fəxrlə seyr edilən mənzərələrdən biri də şəhərin modern inkişafı, nümunəvi səliqə-səhmanıdır. Eyni zamanda Zaqatalanın qəsəbə və kəndlərinin də inkişafı və müasirləşməsidir.

Zaqatala kimi turizm potensialı bir rayonda bu məsələlərin məqsəduyğun şəkildə həlli, yeni infrastruktur paylaşımı vacib şərtləndirir. Zaqatalaya gələn turistlər rayonun bir sıra

kəndlərinə də maraq göstərir, təbiət gözəllikləri ilə bərbəşə təmasda olmaq istəyirlər.

Eləcə də qədim yerlər və abidələrlə. Artıq Zaqatalanın ən ucqar istiqamətlərində belə, müasir tələblərə cavab verən yol, rabitə, iaşə və digər məsələlər öz həllini tapmaqdadır.

Bütün bu məsələlər ölkə rəhbərliyinin qayğı və diqqəti sayəsində uğurla davam etməkdədir. Zəngin idarəçilik təcrübəsinə malik icra başçısı formalaşdırdığı işgüzar komandası ilə inkişafın müasir və nümunəvi mərhələsindədir.

Mübariz Əhmədovun bütün sahələrə eyni diqqətlə yanaşması, fərq qoymadan bütün sakinlərlə səmimi davranışı, təvəzökar həyat tərzini illər

dir ki, onu camaatın ən hörmətli və doğma adamına çevirib. Cənab Prezidentin dövlət məmurlarından, vəzifə sahiblərindən tələb və istəyi də ele fəaliyyətin bu cür formalaşması və həyat tərzinə çevrilməsidir.

Düzgün istiqamət, düzgün yol isə həmişə uğurlara aparır, insana qəlb rahatlığı, baş ucalığı gətirir.

Məzahir ƏHMƏDZADƏ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
MEDIANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN
MALİYYƏ YARDIMI İLƏ

Salatın Əhmədli

Gülxani Pənahın II Qarabağ Müharibəsində vətən uğrunda canını fəda edən mərd oğullarımızın böyük döyüş yolundan bəhs edən "Əsrin Oğuznaməsi" (Bakı, SkyG, 2021. 434 səh.) kitabı çap olunub.

Kitab türk-Azərbaycan hərbi tarixinin şanlı səhifələrini öz igidlikləri ilə yazan, II Qarabağ Müharibəsinin qalibləri olan vətən oğullarımızın döyüş yolundan, mənalı həyatından bəhs edir. Kitabda Oğuz rayonunun iyirmi beş şəhərinin təmsalında müharibənin bütün ağırlığını çiyinlərində daşıyan, düşmən bayraqlarını ayaqları altında əzərək qələbə bayrağını zirvələrdə dalğalandıran Azərbaycan asqərlərinin-cəsurlarının oğullarımızın müharibədə göstərdiyi qəhrəmanlıq, Vətən uğrunda qanlı döyüşlərdə qurban gedən şohidlərimizin göstərdikləri mürəkkəb və şücaət öz bədii ifadəsini tapmışdır.

Kitabı Dövlətçilik tariximizdə, eləcə də dünya hərbi tarixinə belə sığmayan 44 günlük II Qarabağ Müharibəsində qazandıığımız mühtəşəm QƏLƏBƏNİN, müqəddəs bildiyimiz vətən sevgimizin, düşmənə nifrətimizin bədii salnaməsi də adlan-dırmaq olar...

*Tax düşmənin sinəsinə süngünü,
Qov yurdundan o qaçaqları, tülküni,
Biri ilə doldur onun kürəkünü,
Qorxusundan qoy tutulsun dizləri,
Azərbaycan əsgəri!*

*İti ağlın, sərtdə baxışın, şux qəddin,
Düşməni gözdə tut, bildir həddin.
Qarabağda düşmən quran hər səddi,
Məzar elə, gülmə torpağa, leşləri,
Azərbaycan əsgəri!*

Gülxani Pənah kimi hər birimizə, hər bir azərbaycanlıya vətən yolunda canını fəda edən hər bir şohid dogmadır, əzizdir. Torpaq uğrunda şohid olan oğullarımız bu millətin, bu xalqın, bu dövlətin balasıdır...

*Yuran ürəyimin sirdəsi sənədən,
Bir tək balamın qardaşı sənədən,
Bu yurdun qayası, dağ-daşı... sənədən,
Vüqarlı, qüdrətli uca Şəhidlər!*

Gülxani Pənahın "Əsrin Oğuznaməsi" nə...

Şohid qanıyla suvarılan, şohid qanıyla dirçələn torpağa müqəddəs baxışlar genimizdən gəlir. Xalq, torpaq yolunda qurban gedən oğulların özləri elə torpaq, vətən qədər dəyərlidir...

*Sən torpaq, sən oba, Sən Vətən, bağsan...
Hər ana köksinə çəkilən dağsan,
Ölsən də meydanı əbədi sağsan,
Hər zaman, hər zaman mərdim Şəhidlər!*

II Qarabağ müharibəsində şohid olan üç minə yaxın vətən oğullarının qəhrəmanlığını özləndirən əks etdirən yüzlərlə bədii nümunələr mətbuatda çap olunub.

Hələ 90-cı illərdə I Qarabağ müharibəsində erməni hərbi birləşmələrinə və onların havadarlarına qarşı müharibədə şohid verdiyimiz on minlərlə vətən oğulları haqqında və bu şohidlərin Qarabağ uğrunda döyüşlərdə göstərdiyi igidliklərdən bəhs edən çox sayda kitab çap olunmuşdu.

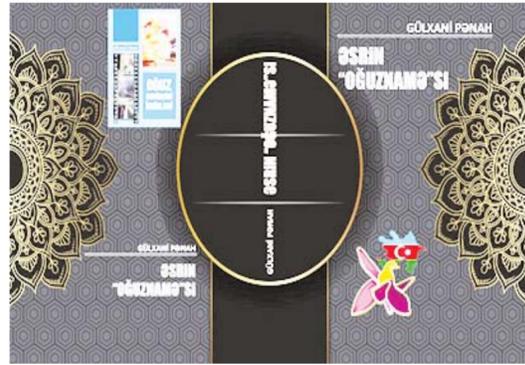
O zaman istedadlı qələm sahibi, gənc yazar Gülxani Pənahın "Oğuz şohidləri və itkinləri" ("Mühtəşəm" nəşriyyatı. 1995. 350 səh.) kitabı çap olunmuşdu, zamanında yazılmış kitab kimi yüksək qiymətləndirildi. "Oğuz şohidləri və itkinləri" kitabının mükəmməl bir bədii əsər keyfiyyəti daşması da yazıcının uğurları kimi yazılan resenziyalarda bildirilib.

Hər bir şohid ailəsiylə şəxsen görüşən Gülxani Pənah ailə üzvlərindən, şohid hərbçilərin döyüş dostlarından eşitdiyi realıqları, o mərd oğulların həyatını, vətən sevgisini əbədi olaraq yaddaşlarında qalması üçün qələminin süngüyə çevirdi.

Gənc nəslin milli vətənpərvərlik ruhunda böyüməsində, bu gün II Qarabağ Müharibəsində qazanılan qələbədə Gülxani Pənahın "Oğuz şohidləri və itkinləri", "Yurd yangını", "Bura Vətəndir", "Qarabağ dördü", "Fələk belə qismət yazmaz, Xocalı" kimi onlarla bədii kitablarının da böyük rolu dənildir.

Bu gün G.Pənahın qələmə aldığı "Əsrin oğuznaməsi" kitabı "Oğuz şohidləri və itkinləri" kitabının davamıdır desək yanlışdır.

Abid Asif oğlu Məmmədov, Anar Talib oğlu Əliyev, Beyrək Seyfullah oğlu Fezullayev, Elman Telman oğlu Babayev, Elşən Elbrus oğlu Əhmədli, Elşən Rövşən oğlu Nuruşiyev, Fərid

Loğman oğlu Lillahov, Fərid İmran oğlu Zəməddinov, Kamil Araz oğlu Atakışiyev və digər şohidlərimiz Oğuz bölgəsində doğulub boya-başa çatan, vətənə qarşı silaha sarılıb düşmənə qarşı uduqan, işğal altında olan torpaqlarımızın azadlığı yolunda canından keçən igidlikdirlər...

I Qarabağ Müharibəsində şohid olan oğulların getdiyi müqəddəs yolun yolçularıdır...

44 gün ərzində dünya hərbi tarixində yeni səhifələr açan, işğal olunmuş vətən torpaqlarını ildırım sürüdüylə düşmənün başını əzərək azad edən, bir sözlə, 44 günlük tarixi qələbəmizin əldə olunmasında misilsiz xidmətləri olan Azərbaycanın igid oğullarının-şohid, qazi, veteran oğullarının Ali Baş Komandan başda omlaqla qazandıq misilsiz qələbəni, xalqın milli birlik ruhunu özləndirən əks etdirən əsərlərinin müəllifi Gülxani Pənahın zəngin yaradıcılığına belodir. Son illər çap etdiyi "Bütöv bir canıq -Azərbaycanıq", "Vətən adını dəniz var" kimi kitablarının ardınca ərsəyə gətirdiyi "Əsrin Oğuznaməsi" kitabının bədii estetik dəyəri də diqqəti çəkir.

Kitab bədii quruluşuna görə bütöv bir dastan xarakterini daşıyır. Əsl qəhrəmanlıq dastanıdır.

Minilliklərdən üzü bəri yaranan, bizə gəlib çatan önəmli dastan keyfiyyətləri ilə zəngindir. "Kitabi-Dədə Qorqud" kimi tarixi qəhrəmanlığı, milli-mənəvi dəyərlərimizi özləndirən əks etdirən "oğuznamə"lərin müasir versiyasıdır.

Gülxani Pənahın qəhrəmanları da Dədəm Qorqudun şəhinə boy boyladığı, soy soyladığı müasir bəyrekler, anarlar, rəvanlar, hikmətlər, fəridlərdir - torpağın kəm baxanların gözəlirini ovan, düşmən üzünə qaral kimi şığıyan, yağlarda qisasımızı qoymayan Azərbaycan əsgəridir.

*Düşməninə qisasını qoyma sən,
Tök qanını, iç qanını, dəymə sən.
Kəm gözləri öz əlinə oymasın,
Olmayaq bil ki, sonu dərdlərdir,
Azərbaycan əsgəri!*

*Qusdur ona yediyini torpaqda,
Qisas gözlər çəməni, çiçək, yarpaq da,
Kəs ayağın patavada, sapoqda.
Qarış-qarış azad eləlləri,
Azərbaycan əsgəri!*

Hələ 44 günlük müharibənin qələbə toxumunu cücədən Aprel döyüşçülərinə ünvanladığı misralarında Gülxani Pənah işğal altında olan torpaqlarımızın gələcək taleyinin öz əlində olduğunu yazırdı, imperiyaların və onların əlatlarının öz mənafeəli namına yaratdığı ATƏT kimi qeyri-obyektiv, ədalətsizliklərə yol açan qurumlara deyil, vahid bütöv Azərbaycan namına xalqın milli birliyinə arxalanmağı məqbul sayırdı və fikirlərində haqlıydı...

*İçindəki yatan vulkan baş qaldırıb, uğuldadır...
Səsin çatıb yer üzünə,
toplara, tanklara guruldadır...*

*ATƏŞKƏSə güvənsək də
güvənimiz boş qədr,
anladın sən.
"Nəyi, kimi gözləyirəm?" -
"Qeyrətini daldırdın sən..."
"ATƏT-MATƏT yalan" - dedin,
"Yağ düşməni, varam" - dedin...
"Döyüş mənim altın yazım",
bəyan etdin diğallara,
Bir ad qoydun yağlara...
Aprel döyüşçüsü!*

Poladların, raqiflərin... qətiyyətli addımları hər qarış torpaq uğrunda mübarizəyə hazır oğulların yetişdiyini, hər tarixi qızı hərflərə yazılacaq hərbi peşakarlığa yiyələndiyimizi artıq bizə dikte edirdi... onu da dikte edirdi ki, zaman gəlib çatıb. Bizim güclü Dövlətimiz, qüdrətli sərkərdəmiz, mögləbədilməz Ordumuz, güclü hərbi texnikamız var.

30 ildir sülh yoluyla torpaqlarımızın geri alınacağı gözləmişik, bəsdir, artıq söbriyim püskürməyə hazır vulkana dönmə... və nəhayət o vulkan püskürdü...

*Onuz illik mücahidəm
44 günlük qələbəyə sona yətdi.
Üç min şohid 44 gündə
Qarabağa qurban gətdi...
Candan keçdik, qandan keçdik,
Zəfər çaldıq haqq yolunda...
Əyləməyə qüdrətimiz
bu dünyaya bəyan oldu.
Uca Tanrı haqq yolunda 44 gündə
gənc-gündüz: sanki bizə həyan oldu...
Onuz ilin həsrətinə 44 gündə son qoyuldu,
Düşmənlərin ürəkləri oyum-oyum oyuldu...
Zəfər bizim, qazanımız mübarək!*

*Qusdur ona yediyini torpaqda,
Qisas gözlər çəməni, çiçək, yarpaq da,
Kəs ayağın patavada, sapoqda.
Qarış-qarış azad eləlləri,
Azərbaycan əsgəri!*

Burada Gülxani Pənah bir ifadə işlədi: "Zəfər bizim, qazanımız mübarək!". "döyüşlərdə "qazanımız mübarəkdir" - deyirik... Doğrudan da, 30 il idi ki, müharibədəydik, 30 il idi ki, hər gün şohid verirdik, ocağın qoyulan qazanlarımızın görkəmindən qəm-kədər yağdırdı, o qazanlarda halva calırdı, yas şorbəsi bişirilirdi. İcına göz yaşlarımda da axırdı... şükürdür olsun ki, artıq o məclis qazanlarımızda da üzünə mübarək qapılar açıldı... inən belə inşallah o qazanlarda toy sorbaları bişiririk... yerində işlənməmiş ifadədir "qazanımız mübarək". Amin allah!

(ardı var)

Uğurlu yol axtarışında

Elxan Məcnunov 1971-ci ildə Quba rayonunun axarlı-baxarlı Zizik kəndində anadan olub. 1986-cı ildə kənd orta məktəbinin VIII sinfini bitirdikdən sonra təhsilini Bakı Ticarət Texnikumunun "Yeməklərin hazırlanması" fakültəsində davam etdirmiş, 1990-cı ildə həmin texnikumu fəqrlənmə diplomu ilə bitirmişdir. 1990-1992-ci illərdə Estoniyanın Tallin şəhərində əsgəri borcunu yerinə yetirmişdir. Ailəlidir. İki övladı var.

Poeziya həvəskarı olan Elxan bədii yaradıcılığa çoxdan başlasa da ilk şeirləri ilə 2021-ci ildə dövrü mətbuata gəlmişdir.

Onun 25 oktyabr 2021-ci il tarixli "Şəfəq" qəzetində dərc olunmuş "Şəhid anası" və "Şəhid olmuşam" adlı şeirlərini və mənə verdiyi 30-a yaxın poetik nümunələrini oxuduqdan sonra bu qənaətə gəldim ki, o, şeir-sənət dünyasının çətindiklərini, ağır-acısını başa düşür, bilir.

Amma bu çətindiklərdən qorxub-cəkinmir. Bu da sözün əsl mənasında, onun yaxşı bir şair olacağına ümid verir.

Biz Elxan Məcnunova gələcək yaradıcılığına uğurlar diləməklə üç şeirini dəyərli oxucularımıza təqdim edirik.

Şiəmməd Seyidməmmədov, ADPU-nun Quba filialının "Təbiət fənləri və onun tədrisi metodikası" kafedrasının baş müəllimi, "Gülüstan" elmi-ədəbi məclisinin sədri.

Yurd sevdalı ürəkdir

*Minib özgə atına,
Öz atın kimi çapma.
Daşdan çıxan çərəyi,
Fəqir alından çapma.*

*Topağa bağlı övlad,
Zahmatın məhvəridir.
Əməllə yaşayır ad,
Düzlük haqq hüneridir.*

*Tanrıdan sevimləyən,
Bəndə nəyə gərəkdir?
Haqsız əyilməyən,
Yurd sevdalı ürəkdir.*

*Vətənin şah əsəri,
Dağ cüssəli yurddaşdır.*

Türk soyunun bəhəri,
Zəfər çalan qardaşdır.

Şəhid övladı

*Atası böyümək çətin də olsa,
Ər atan ölməyib, Şəhid övladı!
Dost-düşmən önündə dik tut başını,
Ər atan ölməyib, Şəhid övladı!*

*Mərd atan yanında olmasa belə,
Ata tək qayğına qalmasa belə.*

*Atənlə öyünür, elin, fəxr elə,
Ər atan ölməyib, Şəhid övladı!*

*Ruhunun önündə hamı baş əyir,
Şəhinə dəyərli alışı söyləyir.
Varlığı həsrətin qəddini ayır,
Ər atan ölməyib, Şəhid övladı!*

*Əbədi yaşayır qəlbərdə adı,
Gəncliyə örnəkdir şəhid həyatı.
Yazıldı tarixə, adı, soyadı,
Ər atan ölməyib, Şəhid övladı!*

Payız lövhəsi

*Yenə külək əsir, göy guruldadır,
Yağmurlu buludlar üreyi baş-şaşa.
Bu gecə təbiət könlü oxsayır,
Torpaq əl açdıqca yağın yağışa.*

*Dəyişir donunu sanki təbiət,
Payızın xoş ətri ürəyi açır.
Torpağa qadirdir, yağışlı qismət,
Ağaclar göylərə əllərini açır.*

*Ətrafa yayılır yağışın səsi,
Səlləmə yağışda yuyunur yarpaq.
Yarpağı sovuran sərt külək əsir,
Yağmurlu havada dincəlik torpaq.*

Seyran
CAVADOV

Bir əldəki
Beş barmağın
İstənilən vaxtda,
anda
Ağır gündə, dar
məqamda
Bir beynin diqtəsiylə,
Bir ürəyin hürkümü ilə,
Haqq səsiylə
Yumrulmuş, bükülməsi
Yumruq olur.
Bu Yumruğun həmləsiylə,
zərbəsiylə
Qarşısındakı qüvvə, hədəf
Əzilərək məğlub olur,
miskin olur,
Ya məhv olur.
Bir dövlətin,
Bir Vətənin, məmləkətin
"Vətən daşı"
ola bilən vətəndaşı
Millətindən, ya dinindən
Aslı deyil.
Əqidəsi və məsləki,
Yücedundə, ürəyində
Azərbaycan məhəbbəti,
Yaşadığı bu torpağa
sədaqət
Bir olanda, düz olanda,
Bu məhəbbət, bu sədaqət
Ordusuyla, başçısıyla
Birləşərək Yumruq olur.
Dəmir Yumruq!
Bəli, bəli, Dəmir Yumruq!
O Yumruq ki,
yaranmayıb ələ-bəlsə.
Mətinləşib, bərkəyibdir
Otuz illik əziyyətlə, məşəqqətlə
Bir yol ilə gələ-gələ.
Bu yolda o
gür nə qədər
Təzyiqlərə, təsirlərə,
təqiblərə
Tab gətirib, sinə gərüb.
Ordan-burdan,
Gah yaxından, gah
uzaqdan
Erməniyə qahmar çıxan

Dəmir Yumruq

Neçə-neçə bishərəfi,
vicdansız,
Haqq-ədalət tərəzisini
yana atıb
Evlər yıxan,
Oyuncağı oynadılan
səfirləri,
səfərləri,
Pambuqla baş kəsənləri
Az görməyib.
Üstümüzdən qara yeltək
Əsib keçən bu illərdə
İkiüzlü nöqərləri, nakəsləri,
Yalanları,
filan-filan olmuşları
Az görməyib.
ATƏM getdi, ATƏT gəldi.
Şuraların sədrləri dəfə-dəfə
Tələləndirib dəyişsə də,
Dəyişmədi əməlləri, mövqeləri.
Omlar hər vaxt erməninin
Lobbisinə züf tutudular.
Ədaləti, düzgünlüyü,
Haqq yolunu unudular.
"Çarxi-fələk tərsəsinə
dövr" edəndə
Nələr olar, nə baş verər?! -
Məsələni unudular.
Görmədilər, kor oldular,
kar oldular,
Duymadılar on illərlə
çadırlarda,
vaqonlarda
Qaçqın, köçkün nələsinə,
fəryadını.
Yox! Yox! Onlar
görməyib bunu
Görməzliyə, bilməzliyə
Yönətdilər utanmayan,
Qəzarmayan üzlerini.
İstədilər, çalışdılar,
vuruşdular,
Biz əl çəkək
Dədə-baba torpaqlardan,
Cənnətməkan Qarabağdan.
Sən xayala, xülyaya bax!
- Dağlı, dünya, dağlı! - dedim.
Qop, ey tufan! Hürüm, çaxı!..
Sənə, sonra
bu dünyaya sığmayan
Qəzəblimlə belə dedim:

- Cənab döyüb canımızı,
Çal, qaynasın qanımızı.
Qırılsaq da hamımız,
Aşiq qardaş, "Cəngi" çal!

Hara yazım bu dərddə?
Ölüməndə bətərdi.
Bu dörd qəddimi aydı.
Aşiq qardaş, "Cəngi" çal!

Kürəyimdən dəydi ox,
Ömür belə sürməz çox.
Qarabağdan xəbər yox,
Aşiq qardaş, "Cəngi" çal!

Qaçqınam Vətənimdə,
Yaram var bədənimdə.
Göyə yetmir ürüm də,
Aşiq qardaş, "Cəngi" çal!

Əsirlər darda qalıb,
Ar, namus orda qalıb.
Qeyrət bəs harda qalıb?!

Ya yaşayaq, ya ölək,
Ya alışaq, ya sönək.
Gəlin yumruğa dönək!
Aşiq qardaş, "Cəngi" çal!

Suralan, mərd əsgərim!
Qorxmaz idim, nərim!
Dedim: - Allaha körim!
Aşiq qardaş, "Cəngi" çal!

Hamı bir dərddə şərih,
Ata, oğul, həm ərik.
Şuşada görüşərik,
Aşiq qardaş, "Cəngi" çal!

Dağdan ağır dərddimlə
Nə ağılad, nə sləlad,
Ancaq, ancaq özümüçə,
gücümüçə

Bir də, bir də gələm günə
Bel bağladım.
Qalmadıq da
bizim üçün əziz olın
Nə xeyirdən, nə bir şərddən.
Arzularda güc aldım
Doğan gündən,
al səfərdən.
Doğma Bakı gözəllikdən
don geyərək
Heyran qoyub gələnləri,
gedənləri.
Mən demirəm bundan belə
Başdan-başa çıxəkənən,
abadlaşan
Şəhərləri, həm kəndləri.
Öz yolumuz, düz yolumuz

Oldu bizim.
Bu yol ilə gədə-gədə
Mətinləşdi, cəsurlaşdı
ordumuz da,
sözümüz də.

Lələtəpə yüksəkliyi
Əsgərimin, mərdlərimin
Göstərdiyi igidliklə
Geri döndü, azad oldu.

Ordumuzun tarixinə
Çox şərəfli bir ad oldu.
Tovuzdakı iyul günü
Baş verən o hadisələr
Çox mətləbdən
verdi xəbər.

Bədnam qonşu, mənfur
düşmən
Olanları nə anladı,
nə də qandı.

Xalq ayağa qalxıb onda
Qəzəbindən vulkan kimi
püskürdü.
Hamı əmrə müntəzək
Vətən üçün
can verməyə,

Qan tökməyə
hazır idi.

Mən bildirdim elimin gücünü, qüvvətini,
Bildirdim öz xalqımın yenilməz qüdrətini,
Damarında, qanında qaynayan qeyrətini.
Bir gün səbir tükənib tufan kimi qopacaq.
Yağdan - pəri qonşudan qisasını tapacaq.

Hələlik əl saxlamaq deyildi məğlubiyət,
Gözüməndə ilim-ilim itin hər cür pis niyyət.
Çox çəkməz, öz sözünü deyəcəkdəki bu millət.
Ağdamda nəfəs dərib Kəlbəcərdən keçəcək,
Yenə o bulaqların gözündən su içəcək.

Qarabağ, göz bəbəyim, heç sıxılma, dərəcəmə,
Namərd düşməni özümdə bir an belə karxəmə.
Yenə su gələcəkdir sulu olmuş ərxəmə.
Təpədən-dırnağadək silahlanmış ordum var,
Cəsur, məğrur, döyüşkən ordum varsa, yurdum var.

Bu ordu "Cəngi" üstə haçandan köklənib,
Hər bir əsgər ürəyi niyyət ilə yıklənib.
Murovu aşib keçib, Ağrıdağa söykənib,
Qorub qalan yerlərə, Zəngəzura çatacaq,
Azərbaycan Bayrağın o yerlərə sancacaq.

Bu millət ulu Babək, Koroğlu nasillidi,
Tarixlərdə yaxşı bax, Tomiris əsillidi.
Azadlıq yollarında ömrü yaz fəsilidi.
Tumurcuq arzuları açılır ləçək-ləçək,
Qarşından gələm aylar, illər üzə gələcək.

İgidlərin önündə yağlar qan qusacaq,
Yenə Cidır düzündə mərdlərim at çapacaq.
Qarabağ atlarının nalından od qopacaq.
Havalanan "Şikəstə" bürüyəcək atəmi,
Könüllər sadlanacaq, yetəcək vüsəl dəmi.

Azınlaşan, quduzlaşan
Paşinyanın
Arxasında dayanandan,
Ona fəvva verənlərin -
O "yan"ların, bu "yan"ların
Hiyləsindən, məkrindən
xəbərdardıq.

Amma yenə qan tökməyi,
Neçə-neçə cavan ömrünü
Bitməsini, sönməsini
istəmirdik.

"Çıxın gedin Qarabağdan
xoşluq ilə", -
Çox dedik biz,
Onlara isə az eşitdi.

Xəyalları əvvəlkətək
90-lara -
O illərə, o günlərə
yenə getdi.

Düşündülər, bu məsələ
"Nöqtə" sözləri demək ilə
Birdəfəlik sona yetdi,
İş də bitdi.

Amma yenə bilmədilər,
Hər bir şeyin öz hüdudu,
sərhədi var.
Sabirin da, dözümin də
Tutumu var, öz həddi var.

Nəyin haçan, necə, nə
vaxt
Edilməsi, görülməsi
vaxtı çatdı,
Bir ildırım sürətiylə
İşə düşdü Dəmir Yumruq.

Göydən-yerdən
bir an belə
dayanmadan
Endirən zərbələrin, həmlələrin
Qarşısında aciz qaldı
yağ düşməni.

Ölən öldü,
Qalanları atıb qaçdı
Silahını, sursatını.
Heç bilmədik Paşinyan da
Harda, necə imzaladı
Tarix boyu millətinə,
"dövlət"inə

Damğa olan məğlubiyət
sənədini -
Həmin aktı.

(ardı var)

Şeyma Subaşının basketbol kefi

Produser Acun Ilcalının keçmiş həyat yoldaşı Şeyma Subaşı daha çox həyat tarzi və sosial şəbəkədə etdiyi paylaşımlar ilə tanınır.

Adalet.az Türkiyə KİV-nə istinadən bildirir ki, məşhur fenomen Şeyma Subaşı ötən gün NBA-da görüşüb. Subaşı Miami Heat - Houston Rockets oyununa baxmağa gedib.

"Miami Heat" forması geyinən Viktor Oladiponun nömrəsini gören Subaşı az qala bayılacaqdı. Şeyma Subaşının sevinc anları kameralara əks olunub. Subaşının homin anları sosial mediada gündəm olub.

Qeyd edək ki, hazırda xaricdə yaşayan Şeyma misrli sevgilisi Mohammed Alsalousi ilə evlənməyi açıqlayıb.

Sevgilisindən ayrılan aktrisa: "İtimi insanlardan çox sevirəm"

Türkiyənin reytingli "Yarqı" serialının Ceylin obrazını canlandıran Pınar Deniz sevgilisi, aktyor Yiğit Kirazıdan ayrıldığını təsdiqləmişdi. Beləki, sevgilini gözdən uzaq yaşayan cütlük sosial mediada da bir-birlərini izləmədən çıxardılar.

Sonra "Yarqı" serialında baş rolunu paylaşıdığı Kaan Urgancıoğlu (İlgaz) ilə öpüşmə səhnələri artdığından, Yiğit Kirazının sevgilisi Pınar Deniz qaçdığı iddia edildi. Onların arasında yaşanan gərginlik ayrılmalarına səbəb oldu.

Adalet.az HaberTürk-ə istinadən bildirir ki, "Ask 101", "Vatanım sensin", "İnsanlar kiçik bölmü" kimi layihələrdə yer alan 28 yaşlı Pınar Deniz jurnalistlərinə sömisi açıqlamalar verdi. "Aşkın kiçiyəti" filmində çəkiliş meydançasında tanış olduğu həmkarı Yiğit Kirazı ilə bir müddət əvvəl münasibətinə son qoyan Deniz bilimyənlərdən danışsın. Bütün münasibətlərini səfər yerdən qururam. İnanıram ki, biz həyata bu hissləri hiss etmək üçün gəlmişik.

Sevgi başlayanda gözəldir, amma bitəndə yaxşı bitməlidir. Bu, bu münasibəti necə yaşadığınla bağlıdır.

Mənim üçün pis bitən münasibət yoxdur, amma təbi ki, üzülürsən. Amma yaşlandıqca ağrıyıb bitir", dedi.

Aktrisa fikrini bu sözlərlə bitirib:

"İnsanlar özələrinə qayıtmalıdır. İnsanları sevməyə başladım.

Mən heyvanları sevməyə üstünlük verirəm. Mən itimi insanlardan çox sevirəm".

Qeyd edək ki, Pınar "Yarqı" serialında "Ceylin", Yiğit isə "Evlilik haqqında hər şey"də "Yıldırım" obrazını canlandırdı.

Əntiqə

Sabir Cümşüd və Əbüfət Mədətoğlu dostları Vaqif Nəsih Sarhüseynoğluna bacısı

Gülərə xanımın vətəndən kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Dillər Universitetinin əməkdaşları Vahid Əliyev, Mirkəzəm Əbdullayev, Tural Cəfəri

MəhİR Seyidovun vətəndən kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

45 il əvvəlin real həyat hadisəsi: "Arxadan vurulan zərbə" filmi, əfsanəvi oğru Qurd Cəbrayıl...

1977-ci ildə rejissor Arif Babayev tərəfindən ekranlaşdırılan və Azərbaycanın kino incilərindən biri olan "Arxadan vurulan zərbə" filmi 45 il ötür.

Adalet.az xəbər verir ki, "Azərbaycanfilm" kinostudiyasında istehsal edilən film 78 dəqiqədə ibarət olub. Film tez bir zamanda geniş auditoriya qazana bilib. Bunun bir səbəbi təsəvvürlə və istedadlı aktyor truppası, film üzərində işləyən bacarıqlı sənətkarlar və film motivindəki detektiv janrıdır.

Görkəmli yazıçı Elçinin "Ox kimi bıçaq" əsərinin əsasında ekranlaşdırılan, Arif Babayevinq doqquz filmindən yeddincisi olan bu ekran əsəri SSRİ Dövlət Təhlükəsizliyi orqanlarının 60 illiyinə həsr olunub. Kiçik bir şəhərdə baş vermiş cinayəti cavab müstəntiq açmağa müvəffiq olur.

Filmi təhlil edən mütəxəssislərin qənaətinə görə, "Arxadan vurulan zərbə" daha bir uğuru odur ki, tamaşaçının da film boyu cinayət hadisəsi haqda müstəntiq birlikdə qənaətləri, mülahizələri yaranır.

Cəkililər Şəki, Qax, Zaqatala, Mingəçevir, Xaçmaz, Quba və Qobustanda aparılıb. Şahmar Ələkbərov (Gündüz), Adil İsgəndərov (Dadaşlı), Yusif Vəliyev - (Fətah;Qurd Cəbrayıl), Hamlet Xanəzadə (İmas), Amaliya Ponaşova (Ziba), Akif Əli (Fazil), Rəsim Balaev (Cəbi), Həsən Məmmədov (Qomərli), Ra-

fik Əzimov (Hüseynov), Ələsgər İbrahimov (Cabbarov), Ənvər Həsənov (Oqtay), Dinarə Yusifova (Safura), Nicat Bəkirzadə (Kazimov), Firangiz Abbasova (Cobinin anası), Sa-

kimini tanımb. O, hərbxanadan sonuncu dəfə 1963-cü ildə çıxıb. "Arxadan vurulan zərbə" filmində Qurd Cəbrayıl sərəst bıçaq atan idisə də, realıqda tapança ilə doqquq nişan almağı bacarmış. Qurd Cəbrayıl rolunun ifaçısı Yusif Vəliyev Cəbrayıl Baxşiyevlə tanış imiş. Onlar eyni məhəllədə yaşayıb və filmə dəvət alan Yusif Vəliyev Cəbrayılı bir müddət ünsiyətdə olub. Filmi görməyən Cəbrayıl 1976-cı ildə dünyasını dəyişib. Filmin məsləhətçisi polkovnik

Əntiqə Rəşid

Ümumilikdə ona 70 ilə yaxın iş kəsilə də, ömrünün 36 il hərbxanada keçirib. Daha çox tok işləməyə üstünlük verdiyinə görə Qurd loqabını qazanıb. Kriminal aləmdə isə "Paxan Cəbrayıl"

Sabir Hüseynov, operatoru Valeri Kərimovdur. SSRİ-də əsəri 17 milyon tamaşaçıya hokk etməyi bacarıblar. Vikipeidiya məlumatına əsasən, əsl adı Cəbrayıl Baxşiyev olan Qurd Cəbrayıl real adam olub. Məşhərdə kəndində doğulan Cəbrayıl kriminal aləminin tanınan simalarından biri idi.

Qeyd edək ki, tamaşaçılar tərəfindən sevilən bu film Azərbaycan Kinematografiyasının ən uğurlu filmlərindəndir.

Əntiqə Rəşid

Azərbaycan hekayələri Çexiyada nəşr olundu

X əsr Azərbaycan ədəbiyyatının Əbdürrəhimbəy Haqverdiyev, Cəlil Məmmədquluzadə, Süleyman Rəhimov, Əli Vəliyev, Mir Cəlal, Ənvər Məmmədcanlı, Anar, Əzizə Cəfərzadə, Maqşud İbrahimbəyov, Yusif Səmədoğlu, Elçin, İsi Məlikzadə, Mövlud Süleymanlı, Kamal Abdulla, Şahmar, Sara Nəzirova, Rafiq Tağı, Saday Budaqlı, Etimad Başkeçid kimi tanınmış yazıçılarının çex dilinə tərcümə edilmiş hekayələrinin toplanmış kitabı "Sarı gəlin" Azərbaycan hekayələri antologiyası kitabı Çexiyada işıq üzü görüb.

Kitaba daxil edilən əsərlərin orijinalından çex dilinə sətiri tərcümə müəllifi - Şəbnəm Əsədova, redaktorları - çex dili mütəxəssisləri İvana Bozdexova və Klara Xoulukova-dır. Praqanın zəngin ənənəli "Karolinum" nəşriyyatında çap olunmuş kitab akademik Nizami Cəfərovun çex dilinə tərcümə olunmuş On sözü ilə təqdim olunur.

Nəfis tərtibatda nəşr edilmiş toplusunun yaxın günlərdə Praqanın mərkəzi kitabxanalarına, universitet və kitab evlərinə yerləşdiriləcəyi, tanıtım və təqdimat mərasimlərində elmi-ədəbi ictimaiyyətə təqdim ediləcəyi gözlənilir.

Erdal Özyağcılar: "Kamal Sunal xəsis idi"

Türkiyənin tanınmış aktyor Erdal Özyağcılar verilişlərinin birində köhnə dostu Kamal Sunaldan danışb. Adalet.az Türkiyə mətbuatına istinadən xəbər verir ki, "Çöpçülər Kralı", "Kibar Fezzo", "Postac" kimi filmlərdə birgə rol aldığı Kamal Sunaldan danışan Erdal Özyağcılar açıqlaması ilə tamaşaçıları təəccübləndirib. Özyağcılar məşhur aktyorla ara-bir kottel yeməyə gətdiyini söyləyib: "Kamalla kostyumlarımızı geyinib arada Bəşiktaş kottel yeməyə qaçırdıq. Çox xəsis idi.

Amma Kamalın qərībə havası var idi, bilirəm fərqli, içinə dönük, səmimi... Oyunculuğunda da çox gözəl idi. Kamal deyək... Kamal Sunal " - deyər aktyor vurğulayıb.

Qeyd edək ki, Erdal Özyağcılar "Yeşil cam" filmlərinin tanınmış simalarından biridir.

Əntiqə

Təsisçi və baş məsləhətçi:
Aqıl ABBAS

Baş redaktor:
İradə TUNCAV

Qəzet "Ədalət" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnməmiş və "Son dəqiqə" MMC Nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilmişdir.

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

KAPİTAL Bankın 1 saylı Nəsimi rayon filialı.
kod: 200112 hVh VÖEN 99000003611
Müxbir hesabı: AZ37NABZ01350100000000001944
S.W.I.F.T. Bik: AİIBAZ 2x hesab N:
AZ42AİIB38070019441100451111 VÖEN: 1300456161
İndeks:0107 Qeydiyyat nömrəsi 100

Ünvan: Bakı AZ.1073 Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "AZƏRBAYCAN" nəşriyyatı, 6-cı mərtəbə.
Telefon: 538-05-50, 538-51-31, 434-55-98
Faks: 539-80-26
adaletqezeti@rambler.ru
adaletqezeti@mail.ru, adaletqezeti@box.az

Tiraj: 1500
Sifariş: 65
Çapa imzalanmışdır:
11.03.2022